

Moje práce

Milan Perin

Moje priče

Nakladnik
Ogranak Matice hrvatske u Imotskom

Za nakladnika
Milan Glibota

Urednik
Mladen Vuković

Lektor
Rudolf Ćurković

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne
knjižnice u Splitu pod brojem 171203020.

ISBN 978-953-7692-80-3

Milan Perin

Moje priče

Split, 2020.

Umjesto predgovora

Od srca i s velikim poštovanjem želim zahvaliti ljudima koji su mi, također od srca, pomogli u objavljivanju ovih priča:

Stipi Krci koji mi je davao potporu i sokolio me;

Josipu Brumecu koji me je usmjeravao i dao mi tehničku potporu;

Mladenu Vukoviću koji je omogućio da ove priče ugledaju svjetlo dana.

Bolje je spriječiti

Ljudi moji, da samo znate kako sam ja sretan! Uopće ne trebam posebno obrazlagati zašto, jer sam siguran da i vi sa mnom dijelite tu sreću. Uživam u blagostanju i sigurnosti. Posebno sigurnosti. Ipak ću elaborirati otkud to moje oduševljenje.

Ne tako davno, sjećate se, neposredno pred ulazak naše zemlje u EU, naši političari ocijenili su kako u našoj državi nema organiziranog kriminala, korupcije, kriminala uopće, pa čak ni džeparenja. Stoga su otpustili nekoliko tisuća policajaca, a umjesto njih ugradili posvuda sigurnosne kamere. Genijalno, sigurnosnim kamerama ne moraš davati plaću, ne moraš plaćati prekovremene sate, ne moraš im odvajati za zdravstveno i mirovinsko osiguranje, ne moraš im davati odore, ne idu na bolovanje. Izračunajte kolika je to ušteda u proračunu. Opet kažem, genijalno!

Nekada su ti policajci patrolirali ulicama grada i na taj način, svojom nazočnošću, odvrćali moguće počinitelje od kriminalnih radnji. Danas su tu njihovu ulogu preuzele nadzorne kamere. One su tako sofisticirane da čak mogu čitati misli. Pa ako netko i pomisli učiniti neki krimen, one odmah, radi prevencije, skaču, uvrću ruku i obaraju na zemlju. S takvom brutalnošću, da pomislincu više nikad ni na pamet ne padne počinjenje nekog krimena. K tomu, svojom brutalnošću i drugim pomislionicima šalju poruku da to ne čine. Te kamere, osim što čitaju čak i misli, ugođene su da prebrojavaju i krvna zrnca. Pa ako se pojavi netko drukčije rase, vjere, nacije, pa čak i svjetonazora,

kamera odmah silazi i pruža zaštitu, a ako je taj drukčiji iz druge države, pružaju mu zaštitu do državne granice. Na kraju bih zaključio, kako mi je drago što je to tako, što se osjećam možda i presigurno, ali ipak mislim da tu brutalnost u sprečavanju kriminala i nasilja, naš narod ipak ne zaslužuje.

Obljetnica male mature

Napokon kraj! Gotovo je, nema više, hura ... Nema više kemijskih i matematičkih formula, nema učenja pjesmica napamet, nema domaćih zadaća, napokon bez obveza, bez učenja, napokon slobodni. Da, tako smo razmišljali prije točno 50 godina, kad smo zauvijek napuštali školske klupe naše osnovne škole.

A onda, polako, gotovo neprimjetno, počele su nam se nametati neke druge zadaće. Nekolicini onih koji su nastavili školovanje, spomenute obveze i zadaće, ne da su ih se riješili, već su postale veće i sveobuhvatnije, koje su iziskivale još više truda i zalaganja.

Polako odrastajući, dolaze prve ljubavi, udaje i ženidbe, dolaze kćeri i sinovi, o kojima se sve više treba brinuti, a jednako tako sve se više brinuti i o roditeljima koji postaju sve stariji.

Polako, neprimjetno, odrastamo u odrasle i zrele ljude, stavljajući na pleća sve veće odgovornosti. Sada se više ne pitamo jesmo li napisali domaću zadaću ili jesmo li naučili pjesmicu napamet. Sada odgovaramo za svoje živote i živote članova svoje obitelji, što su sigurno teže i odgovornije zadaće od onih iz škole. Sada, kada se osvrnemo, ovako sijede kose, s nostalgijom se prisjetimo đачkog doba, a problemi s kojima smo se onda hrvali, sada, kad ih usporedimo s ovim sadašnjim, životnim, smiješni su nam. Dapače, toliko beznačajni da se pitamo, pa čega smo se mi to, zapravo, prije pedeset godina, bojali. No prizivali mi to ili ne, činjenica je što smo prve životne pouke i pripremu za životne teškoće, počevši od učenja prvih slova abecede, dobili u našoj osnovnoj školi. Zahvaljujući volji i entuzi-

jazmu svih naših učitelja, nastavnika i profesora, postali smo ovo što jesmo: samosvjesni, radišni i odgovorni, ne samo obrazovaniji već i odgojeni. Zahvaljujući upravo spomenutim prosvjetnim radnicima, nitko od nas nije skrenuo izvan društveno prihvatljivih normi.

Postojale su i postoje druge škole, ali nama je baš naša osnovna škola dala čvrste temelje, na kojima smo gradili svoje životne putove i koji su nam pomogli da se što lakše hrvamo sa životnim problemima. Oni pak koji su nastavili svoje daljnje školovanje imali su temelje koje su samo mogli proširivati i nadograđivati.

Ne smijemo zaboraviti niti zanemariti i našeg velečasnog župnika, koji je kroz vjeronauk, s jednakim entuzijazmom radio na našem duhovnom odgoju.

Svima koji su se trudili da u nas usade znanje i ona humana, ljudska svojstva, a što drugo reći već parafrazirati Dragutina Domjanića: *„Za vsaku dobru reč, od sveg vam srca fala.“*

Sad kad smo se nakon punih pedeset godina ponovno okupili, doduše u okrnjenom sastavu, bilo bi lijepo da ne moramo čekati sljedećih pedeset godina da se skupimo. Istina je da nas je život razdvojio, ali svi mi i dalje, jedno prema drugome, osjećamo prijateljstvo stečeno u osnovnoj školi. Ako smo ga prekinuli, pokušajmo ga barem donekle obnoviti i sačuvati. Rastali smo se prije pedeset godina kao prijatelji. Sada smo se kao prijatelji ponovno skupili i ostanimo prijatelji do kraja naših života! U to ime, a sa željom da nam ovo ne bude posljednje okupljanje i sa željom da svi budemo dobrog zdravlja te da što duže poživimo, dižem ovu čašu. Živjeli!

Kcoj

Ima tak nekak mesec, mesec i pol, da sem čul glas kakti mi Zagorci i niesme nekvi Hrvati, ali smo si z vami Hrvati navek bili zdoobra. Malo sem si premislil o tomu i moram vam reči da nekaj tak spametnoga odavna nis čul. Čovek koji je to zrekel je tak spameten da bi mu mam trebalo dati počasni doktorat, a ni tam nekvom gradonačelniku kojemu daju doktorat, a da i sami ne znaju zakaj.

Vište, prav za prav, mi Zagorci i niesme nekšni Veliki Hrvati. Ali poglečte – vas Hrvate je navek nešče okupieral: i Turki i Mlečani i Francuzi i gdo još vse ni. A ste se zapitali, gda smo vas mi Zagorci okupierali? Nigdar! Dapače, navek smo vas meli rad! Tak smo vas meli rad, a fala dragom Bogu imamo vas i ve, da su drugi, okolni narodi mislili kulike smo vaši da su onej ficlek zemle na kojoj živimo, nazvali po vami – kakti Hrvatsko Zagorje! Takaj, morate nam priznati, gda god vam je bilo hudo, mi smo vam navek bili kcoj¹.

Premišlam si dalje: V novejšoj povjesti, Austro-Ugarska je nas Zagorce tak rešpekterala da je glavni grad za vas Hrvate bil – gde? V Zagorju! Najpredi vu Varaždinu, a onda pak i ve još naviek v Zagrebu.

K tomu, mi Zagorci dali smo vam naše vrle muže da vam budeju predsedniki. I gdo je ve čiji? Mi vaši ili vi naši? Denes neki veliju da je on prvi bil dober, ov drugi pa ni; drugi pak veliju, ov drugi je dober a prvi ni. A gda

¹ Biti kcoj – 'biti uz nekoga i bezuvjetno ga podržavati'; ... mi smo vam navek bili kcoj – ... 'mi smo uvijek bili uz vas'.

su bili – svima su dobri bili. No, nek vam bu – bumo vam to šenjkali².

I onda, gda je naš kmetski kral Gubec nas kmete na bunu zdigel proti gospode, vas Hrvatov nigde ni bilo ni čuti ni videti. Nieste nam bili kcoj, kcoj su nam bili slovenski kmeti. No i to nek vam bu – i to vam šenjkamo. Ali nikak vam ne mremo šenjkati kaj niste posle tulko let kak skupa živimo, nafčili naš jezik. Mi vas imamo rad pa smo vaš jezik nafčili. I zato navek gablammo štrukle, a marendamo srdele. Morti vi nas nemate rad, pak vam naš jezik dojde kak stranski? A po stoti put vam velim da mi vas imamo rad, pak nam to dojde kakti fala da nas posle svega glediste kak strance.

Mi Zagorci smo se narodili z malom maturom. Kak sam već rekel, nigdar vas niesmo okupierali! A ste se zapitali kak to da vsaki od vas ima Zagorca ili Zagorku za suseda? Ak ne odmah, onda dve-tri hiže dalje! I kaj ne vidite da smo se mi samo kak spada³ rasporedili da vas imamo na oku. Zato pazite kaj delate!

Joj, skoro sem pozabil: mi Zagorci smo kajkavci, ali kajkavci su i Podravci i Međimurci. Zato se kaj sam napisal za Zagorce, do slova vredi i za Podravce i za Međimurce.

Jen Zagorec

² Šenjkati – 'oprostiti (mali grijeh)'; 'pokloniti (darak, ali od srca)'.
³ Kak spada – 'pravilno', 'kako već mora biti, s jasnom namjerom'.

S parkirališta

Sjedim tako u automobilu, na parkiralištu, i čekam prijatelja koji je skoknuo u obližnju prodavaonicu. Da „ubijem“ dosadu, ubacim CD sa Straussovim valcerima. U jednome momentu, pokraj mog automobila prođe kršan momak, s debelim zlatnim lancem oko vrata i Ray-ban naočalama. Prezirno pljune ustranu, uđe u svoj BMW parkiran pokraj moje škodice, pusti glazbu sa svog radija i otvori prozor.

Njegova *cajka* nadglasala je mog Straussa.

Tužba nebeskom Bogu

Dragi nebeski Bože,

Ne mogu izdržati pa ti se moram požaliti, dapače – optužiti uzročnike postojećeg stanja. Neću se libiti, pa ću uputiti prigovor i Tebi. Naime, Ti si Taj koji je stvorio svoje pomoćnike, također bogove, da upravljaju i ovim svemirskim zrcem prašine – Zemljom. Ti Tvoji pomoćnici – zemaljski bogovi, krivci su što ti ovo pišem i što ti želim ukazati na njihove nepodopštine.

U svom stvaranju stvorili su čovjeka, pa i mene, kako kažu, na svoju sliku i priliku. Ovo „na sliku“ moj primitivni mozak shvaća kao – mi ljudi sličimo na njih izgledom, a ono „na priliku“ shvaćam kao da su nam ugradili svoja razmišljanja, ponašanje, emocije. E, vidiš, dragi nebeski Bože, tu nastaje problem, tu se javljaju sumnje, tu se pojavljuju pitanja.

U mene, čovjeka, ugrađene su emocije kao što su pohlepa, zavist, ljubomora, mržnja. Pitam se jesu li to svojstva Tvojih pomoćnika. Nadalje, pitam se, kako to da bog koji je mene stvorio, dopušta da budem žrtva čovjeka kojeg je stvorio onaj drugi bog, također Tvoj pomoćnik. Optužujem ih da nas ljude huškaju jedne na druge, dopuštajući da se, mi ljudi, međusobno mrzimo, pa i ubijamo, čak i do istrjebljenja. Pitam se, uživaju li u tome? U svom obraćanju ljudima zabranjuju da čovjek ubije, a ni jedan od njih ne sprečava ubijanje, naprotiv – dopuštaju da, mi ljudi, padnemo u napast da ubijemo ili budemo ubijeni. I sad ja moram biti u dilemi, kamo će mi duša? Gurnut sam u grijeh, a duša će mi u pakao!

Logika me vodi dalje: stvorio me je, a onda dopušta onomu drugom, stvorenom od onoga drugog boga, da me uništi. Meni je to nelogično! Ja, kao primitivno i neuko biće, ne bih takvo ponašanje dopustio ni svojim kućnim ljubimcima. To je kao da u kući imam ljubimce, na primjer psa i mačku, uredim im ležaljku, stavim posude s hranom i vodom, a onda, oni se od pohlepe, zavisti i ljubomore ili mržnje pogra-be, pa izvrnu one posude, izvrnu stolice, isparaju zavjese i ležaljku, sve uza zaglušujuću dreku i galamu. Eto, tako ja vidim da se ti naši bogovi ponašaju prema nama ljudima, dopuštaju nam da pravimo nered i vjerojatno uživaju u tome. Ja bih, da imam takve ljubimce kakve sam opisao, sigurno nešto poduzeo. Ovi naši bogovi ne čine ništa!

Još više me zgraža kada čovjek, stvoren od jednog boga, nasrćući na čovjeka stvorenog od drugog boga, uzvikuju ime svoga boga. Pretpostavljam da to uveseljava ove naše zemaljske bogove. K tomu, ljudi, božji namjesnici, blagoslivljaju oružje kojim će se napasti oni drugi. Ti Tvoji bogovi stvorili su čovjeka, ali se bojim da si nisu osigurali autoritet. Čovjek, takav kakav je, nezajažljiv, sam sebi stvara svoje bogove kojima se klanja. To su ponajprije materijalna dobra, a ispred svega – novac.

Dragi nebeski Bože, zar ćeš dopustiti da se čovjek otuđuje od tvojih pomoćnika, od onih koje si Ti stvorio, što znači da se otuđuje i od Tebe. Iz navedenih razloga, molim Te, učini nešto, jer ovo i ovakvo stanje nepodnošljivo je. Tko sam ja da Ti protuslovim, ali Te molim, barem saslušaj moj prijedlog, pa te zemaljske

bogove promijeni, zamijeni nekim drugim ili ih jednostavno ukini pa Ti zauzmi njihovo mjesto.

Ako pak si Ti i njih stvorio na „svoju sliku i priliku“, sa svim ovim navedenim svojstvima, onda sam ja beznadan slučaj pa Te molim da mi oprostiš što Ti ovdje „pametujem“, a ovu Tužbu odmah isparaj i molim Te – ne zamjeri mi.

Dižem si cijenu

Sada, kada sam u mirovini i raspolazem s prekomjernim viškom vremena, razmišljam i analiziram svoje postupke u životu i naravno – sam sebi dajem za pravo da sam postupao nepogrešivo.

Sve je počelo u mojoj mladenačkoj dobi, to tek sada vidim, kad sam shvatio logiku iz naslova.

Zagledao sam se u djevojčicu, dvije-tri godine mlađu od sebe. Svidala mi se do te mjere da bih sav zadrhtao i od same pomisli na nju. Svim silama tražio sam razloge da se nađem u njezinoj blizini. Konačno, kad smo uspostavili kontakt, počeli smo se družiti, pa i sastajati, onako – na vratima njezina dvorišta. Žudio sam za njezinim poljupcem, a ona me uporno odbijala i izbjegavala dati mi poljubac, pa je moja žudnja samo još više rasla. Poslije, kad nas je život razdvojio, kad smo već i ona i ja imali svoje obitelji, jednom smo se sreli nenadano, i u razgovoru, priznala mi je da je i ona jednako žudjela za mojim poljupcem. Kad sam je upitao zašto se onda ustezala, odgovorila mi je, da što bih onda mislio o njoj.

Taj opisani događaj potaknuo je moje dalje postupke. Ona si je dizala cijenu i izazivala željeno iščekivanje. Dobra lekcija i ja sam je naučio!

U životu sam svašta radio, ali naučenu lekciju nikad nisam zaboravio. Radio sam kao automehaničar. I, da si dignem cijenu, ono, ja sam stručan i prestručan, drugi su ništa. Kad bi mi dovezli auto na popravak, ja bih dignuo poklopac motora i uhvatio se za glavu: „A,

joj, tko vam je ovo radio, sve je upropastio, tu ništa nije u redu!”

Prolazilo je tako vrijeme, mušterije su redovito dolazile, pa čak i preporučivale drugima, dok se nije dogodio gaf. Doveze tako momak automobil na pregled, a ja, na već dobro uvježbani način, uhvatim se za glavu i zavapim: „A, joj, pa kojoj ste to budali dali automobil u ruke?” Momak odgovori: „Majstore – pa vama! Znae, to je automobil mog oca, a on je vaša stalna mušterija.”

Razumjet ćete da sam poslije ovog morao promijeniti profesiju. Odoh u vodoinstalatore! Lijepo sam dao oglas u novine, stavio broj telefona, istaknuo kvalitetu, brzinu, čak i garanciju. Danima sam iščekivao zvonjavu telefona, nervozno, drhteći nadnosio ruku nad slušalicu – sad će. A onda, kad je konačno zazvonilo, pustio sam da odzvoni tri-četiri puta, dignem slušalicu i zaglumim zadihanost. Javi se ženski glas, kaže, pukla cijev u kuhinji, curi, kaže – čitala oglas. Opet, da bih si dignuo cijenu, odgovaram, naravno zadihan: „Gospođo, dobro što ste me uhvatili, baš sam bio na izlasku, danas imam poslove zakazane na tri-četiri mjesta, ne znam hoću li sve i stići, ali kad je riječ o vama, evo – zaletjet ću se i pogledati”.

I to je tako trajalo neko vrijeme, dok mi se nije ukazala prilika da odem na rad u Njemačku. Istina, ispočetka sam bio zidarski ministrant. Kako je vrijeme odmicalo, i to sam ostavio. Jedan moj zemljak, u Njemačkoj, otvorio je restoran. Kaže, treba mu pjevačica ili pjevač, koji će u večernjim i noćnim satima, uz orkestar, zabavljati goste, uglavnom zemljake gastarbajtere. Kako ih je bilo iz cijele bivše države, morao sam

imati repertoar za svakoga. Nije se tu ocjenjivala kvaliteta glasa, niti su se pratile note. Važno je bilo, a tako je i ostalo, znati riječi pjesme. Kad se raspala bivša država, naravno da sam, kao pravi Hrvat i domoljub, pjevao naše pjesme. No ne – zbog onoga, navedenog repertoara, i danas me pozovu pjevati i nije mi važno je li Hrvat, Srbin, Bosanac ili Makedonac gazda, važno je da dobro plaćaju, a ja si dižem cijenu.

Stekavši tako popularnost, ostavio sam Njemačku i svoju unučad (koja ionako ne znaju izgovoriti ni jednu jedinu hrvatsku riječ) i vratio se u domovinu. Naravno, trudio sam se naći uz rame ili bok već afirmiranim pjevačima iz domovine. Sada, da si dignem cijenu, na primjer, kad nastupam u nekom selu, što radim? Najavim koncert u 22.00 sata, a pojavim se sat i pol poslije. Time izazivam ono željno iščekivanje i time si dižem cijenu.

A dižem si cijenu i onda kad sletim u zračnu luku, s prijateljima ili poslovnim partnerima. Čim sletim, odem na informacije (partnerima se ispričam da hitno moram na WC) i kao što je red, brzo im se opet pridružim. I za dvije-tri minute, preko razglasa razliježe se glas: „Moli se gospodin ...“ pa navode moje ime i prezime, „... da odmah dođe na informacije, čeka ga hitan telefonski poziv.“ I tako ponove nekoliko puta, a ja, pred prijateljima ili partnerima, odglumim: „Pa što je sad? Tek sam sletio i već me zovu, pa zar se bez mene ništa ne može uraditi?“ Ono, glumim kako sam tražen, zapravo nezamjenjiv, a prijatelji ili partneri ostaju impresionirani mojom traženošću.

Samo, shvatio sam, da to ne radim samo ja. Čak i liječnici to rade, ono – što će vam uputnica za specijalistu, mogu i ja to srediti. Ma, je li sve to otišlo k vragu? Svi si dižemo cijenu, a zapravo, tako malo vrijedimo. Danas neki drugi likovi puno vrijede!

Deset Božjih zapovjedi

Počet ću s već izrečenom tezom: *Mali Hrvati žive u malim kućama, imaju mala primanja, voze male automobile i kršteni su kad su bili mali. Veliki Hrvati žive u velikim kućama, imaju velika primanja, voze velike automobile i kršteni su kad su bili veliki.*

Primjećujete da su tu neki propustili vjeronauk, pa sad analiziraju sve što čuju da se učilo na vjeronauku, između ostalog i Deset Božjih zapovjedi. Evo da im pomognem u razmišljanjima:

1. JA SAM GOSPODIN BOG TVOJ I NEMAJ DRUGIH BOGOVA OSIM MENE.

Ma tko se to usudio napisati prije mene?

2. NE IZUSTI IMENA GOSPODINA SVOGA UZALUD.
Novinari, majku vam j...m, mučki provokatori, sve vas nabijem na k...c, tko vam je dopustio da pišete o meni, tko vam je dopustio da spominjete moje ime?

3. SPOMENI SE DA SVETKUJEŠ DAN GOSPODNJI.
To da! Nedjeljom ne radim ništa a i redovito idem u crkvu, na misu, nek me se vidi u prvom redu! Ali oni moji zaposlenici...!? Cijeli tjedan sviraju k...u, ne završe posao da bi ga mogli raditi nedjeljom, jer misle da ću im i to platiti. Rade onda i na dan Gospodnji, ta ništa im nije sveto, bagri komunističkoj!

4. POŠTUJ OCA I MAJKU DA DUGO ŽIVIŠ I DOBRO TI BUDE NA ZEMLJI.

Svakako! I Za Uskrs i za Božić pošaljem im čestitku u starački dom. A što ću ih obilaziti kad

nemam vremena od posla i kad se ionako čujemo barem jednom godišnje na mobitel.

5. NE UBIJ!

Ne, ne, pa ja ne bih ni mrava zgazio! To što mi je Jokan zabio *kajlu* a ja poslao dečke da ga srede, ljudi, ja to nisam uradio – moje su ruke čiste!

6. NE SAGRIJEŠI BLUDNO.

Što mu ga sad to znači? A, da! Pa nisam ja kriv što me mala slagala da ima dvadeset godina, a imala je svega šesnaest. Ona je lagala, grijeh je njezin!

7. NE UKRADI.

Ljudi moji, pa ne bih se tako nisko spuštao. Ja sve imam i ne trebam krasti, ja sam samo onaj čaćin kamenjar u GUP-u prenamijenio u apartmansko naselje, hvaljen Isus i Marija vam!

8. NE RECI LAŽNOGA SVJEDOČANSTVA NA BLIŽNJEGA SVOGA.

Au..., gdje me nađe?! Kad sam bio mlađi, od Markana sam kupovao onaj bijeli prah što se šmrče (neću mu spominjati naziv da ne bih loše utjecao na mladež). Kako bih na sudu mogao reći od koga kupujem? Najprije, izdao bih ga, a on bi odležao u zatvoru, a onda, ni on ni drugi više mi ne bi vjerovali, pa ne bih više mogao nabavljati taj prah. Vidite da nisam svjedočio protiv bližnjega svoga!

9. NE POŽELI TUĐEG ŽENIDBENOG DRUGA.

Nikad nisam poželio tuđeg ženidbenog druga. To što je neka žena poželjela mene, za mojih

100 eura, nije moj grijeh, već njezin. K tomu, ona nije ničiji ženidbeni drug i ja sam tu čist!

10. NE POŽELI NIKAKOVE TUĐE STVARI.

E, to. Možda sam u djetinjstvu nešto i poželio, ali sad drugi na toj zapovjedi griješe protiv mene. Dva puta provalili su mi u kuću. Nema potrebu poželjeti nešto tuđe kad si sve mogu kupiti.

Još se ne mogu spustiti na nivo malog Hrvata da shvatim kako on tumači Deset Božjih zapovjedi. Valjda kako i treba, ta – odmalena je pohađao vjeronauk.

Delirium tremens

Je, je. Tak ti je to dragi Blaž, baš mi je drago kaj smo se zišli i kaj se imam s kim pospominati. Si me malopredi zapital, kaj tu delam. Viš, to ti je malo dukša pripovest. Konobar, donesi dva gemišta za ov stol! Če imaš čas, ti ju ispriповiedam – imaš, kaj ni?

Se ti je počelo priekfčera. Zdignem ti se ja z postelje, izidem na dvorišče, kad imam kaj videti: po celom gruntu beli miši, kam god se zaluknem – beli miši! I v štali i v kocu i v škednju i v kukuružnjaku, v penici i na najžimi, ma sve po svud. Mislim si ja, to je nekva invazija i gdo zna kakvu bolest moreju prenesti. Ja ti mam pojdem k veterinaru, a po putu vidim takaj bele miše, i v grabi i vuz cestu! Velim ti ja tak veterinaru za te miše, a on ti meni, nit pet nit šest – to nije moj slučaj idite vi k svojemu doktoru! Ali gospon veterinar, moj doktor je za ljude, a valjda ste vi za životinje. On se sam nasmieje i mahne z rukom. I kaj sam onda mogel – odišel sam svojemu doktoru.

Gda sam došel na red, ispriповedam ja svojemu doktoru vse i za miše i za veterinara i pitam – kaj mi je ve za delati? Doktor sam posluša, nekaj zapisuvlje i onda mi v ruke porine: „Tu ti je dijagnoza i uputnica za v ustanovu.“ Rivlje te papiere a ja ih nemrem vloviti. Velim: „Gospon doktor, i vam ruke drhčej, bi morali i vi iti k doktoru! A i ova kvaka na vratima vam leti sim-tam, vam ja to popravim, nem puno zel – platite mi jen gemištu prek pri Juri“. Doktor nikaj ne veli. Pogledam ja, kaj je to doktor napisal, veli *delirium tremens*. Mi zgledi da je to, kakti, stručni naziv za bele miše. A ja nis to znal!

A pital si me kak mi je žena. Moj Blaž, moja Mica me ostavila, još predi tri leta je otišla od mene. Gda sem odločil prodati onu senokošu pri potoku, rekla mi je – ak i to prodaš, ja idem od tebe. A kaj če ti senokoša, i tak nemamo nikaj niti v štali niti v kocu. A obečal sam joj da bum joj kupil novu bljuzu, novu kiklju i fortuk, pa čak da bum ju peljal na Mariju Bistricu. Ali zabadava, otišla je, i još veli – ti si pijanec! A pogleč Blaž, ja ti z mojih goric dobim dvjesto litri vina, a sused Martin osemsto litri. I on i ja sve to spijemo do novoga branja, i ve – ja sam ti kak pijanec! A gdo spije susedovo, i njemu nigdo ne veli da je pijanec! Je to prav? A senokošu sam lepo prodal, za pol leta gemišti – hočem reći, s tem penezi sem si pol leta mogel plaćati gemišti!

Sim sam došiel z autobusom, karta me je došla točno pet gemišti (Konobar, još dva gemišta!). A pitaš me kaj je z mojim autom? Je, jemput ma zastavila policija, veli – puši, ja pušem, veli – vi nemrete voziti, ja velim – kak, pa vidite da morem, da sem se do tu dopeljal. Ali nisu mi dali! Vloviju me drugi put, treći put i – zemeju mi dozvolu. A saki put još i kazna deset gemišti! I kaj ve? Nemam dozvolu, ne vupam se peljati i prodam auto za tri meseca gemišti.

I ve sam ti tu, črez oblok gledim vu tu ustanovu i premišljam si – a kaj je doma? Ne znam bude li gdo kaj napravil z onimi belimi miši na mom gruntu. Pa nemrem grunt sam tak ostaviti, a da poslušam svojega doktora? Prav za prav, niti veterinar niti doktor nisu mi ništ obećali, a sam ne znam kaj mi je za delati. Kaj ti na to veliš, Blaž?

Mustači

Ljudi moji, kak sam vam ja imel lepe mustače, pa to je bila milina videti, stani i gledi! Dugi i debeli, mogel sam ih do vuh zafrknuti. Priznam, volel sam se z njimi štimati. Gda bi ženske kušoval bi mi znale reči da im je to tak drago i da im se čini kak da ih mujcek repom žegeče. I volel sam mustače posle jela z masnim canjkom obrisati da se bolje svetliju. A ste gda vidli muža z mustačima da si posle gemišta ili pive čube obriše? Nigdar, navek si samo mustače obliže, posle jela se obriše. A gda k nekome dojde i gda si putnu spije, ili malo jakše nagne, onda ih do svojega doma samo oblizuje.

Kak volim premišljovati o svemu i svačemu, premišljaj sam si zakaj je zaprav Stvoritelj nami mužimi dal mustače. Dobro, za obrve mi je jasno – dal nam ih je zato da nam, dok delamo, ne bi znoj išel v oči i da bi mogli još bolše delati. Vuha nam je dal jer je znal da bumo zmislili očale, pak da ih imamo za kaj zateknuti. Ali mustače ...? Da nije valjda da dok nam z nosa curi ..., ni, ni, ni, ne bum vu to veroval. A z mojimi mustači znali su se igrati i deca dok su bila mala, a i vnuki mi zdaj. Znali bi me potegnuti tak da bi mi čubu zdigli, ali sem ni zakričal kaj ne bi decu splašil. Gda bi ih moral malo poštucati i zravnati, to mi pak je činilo posebno veselje i užitek, kak bismo rekli.

Sve je to lepo bilo, dok se jednega dneva ni to strefilo! Kaj je bilo?

Zidem se tak s prijateljem na placu, a on je takaj mel lepe mustače. Štimamo se mi z mustači, onak – čiji

su vekši i čiji su bolje narudlani, kad odjemput jedna kumica s placa polek nas, ni pet ni šest, pak nam veli: „A kojega vrapca se štimate s tim svojim mustačima, ja črez takve mustače celi život ščim.“

Gda sam to čul, mam sam otišel dimu i mam sem ih odrezal i podbril. I tak sam vam ja, dragi moji, brez mustači ostal.

Očevi i sinovi

Mislim da za čitatelja nisu važni sudionici ove priče, već poruka koja se očitava. Isto tako nisu bitni ni vrijeme ni mjesto događaja, iako su se zbili u stvarnosti.

Primjer prvi. Punac me zamolio da ga odvezem na drugi kraj sela, kako bi nešto obavio kod svog suseljanina. Stigli smo, upoznali se i pozdravili, a onda je počeo onaj konvencionalni dio razgovora. Na upit mog punca domaćinu, kako mu je sin, ovaj je pozelenio i odgovorio kako je ova današnja mladež bezobrazna, neodgojena i neodgovorna, ne poštuje starije i ne sluša pa ni roditelje. Eno ga, kaže, u svojoj sobi, nabio slušalice na uši i sluša glazbu!

Nisam mogao izdržati i umiješao sam se. Rekao sam domaćinu da se tek upoznamo, te da me zanima zašto pred nepoznatim čovjekom iznosi svoju sramotu, dapače – gotovo da se tom svojom sramotom i hvali. Tko je tog sina trebao odgojiti i naučiti odgovornosti, tko ga je trebao naučiti da poštuje roditelje i starije? Domaćin je zinuo da će nešto progovoriti, a zatim je zastao i ostao otvorenih usta.

Primjer drugi. Dođem tako jednom k prijatelju na selo. Sjedimo u hladu ispred kuće, a ja ga zapitah gdje mu je sin. Odgovor isti kao u prethodnom slučaju. Još doda, posvađali smo se, rekao mi je da sam materijalist, a za koga sam ja ovoliko kuću gradio, ako ne za njega.

Istina, izgradio je ogromnu kuću, godinama je radio u inozemstvu i u predgrađu metropole te zemlje

izgradio je kuću. A onda, kad je odlučio ići u mirovinu, izgradio je kuću i u Hrvatskoj. Bavio se građevinom i stolarijom. Malo tko se može pohvaliti da je operirao žuljeve na rukama. Upitah svog prijatelja je li ikada u životu svog sina posjeo na koljena kad je ovaj bio malen, je li ga ikad zagrlio barem onako rukom preko ramena, je li ga ikad upitao: „Znaš, mislim raditi to i to, uradio bih to ovako – što ti misliš?“ A sin će mu gotovo tridesetu!

Prijatelj nije mogao izdržati, već je istog popodneva, kad je sin izašao iz svoje sobe, zagrlio sina. Od tog momenta otac i sin bili su snažno povezani. Sin se toliko promijenio da je na svaku očevu kretnju da će nešto uraditi, skakao govoreći: „Neka, tata, ja ću.“

U oba slučaja shvatio sam da roditelji vole djecu, ali ne znaju pokazati ljubav, ili je pak to u nekim našim krajevima sramota. Znao, ono, tipa: „Ženo, plače ti dijete!“ Kao – dijete je ženino, a ne njegovo. I gle apsurdna – gradi kuću za ženino dijete, a ne za svoje!

Zbog te stalne trke za stjecanjem materijalnog, roditelji nemaju vremena posvetiti se djeci. I zbog toga je novorođenčad odlučila da se više neće ni rađati kad su im roditelji takvi. Eto, tako ja vidim naš problem u našoj pronatalitetnoj politici!

Pismo premijeru

Poštovani gospodine predsjedniče Vlade,

Obraćam Vam se molbom da mi odobrite osnivanje čak dviju agencija. Obje bi se bavile problemima ekologije, što je veoma važno za rješavanje ekoloških problema u našoj državi, a ispitivanja koja će obaviti agencije mogu biti od koristi i cijeloj Europskoj uniji pa i šire.

Prva agencija zvala bi se „Agencija za ispitivanje utjecaja mjesečeve mijene na menstruaciju žutih mrava“, a druga bi se zvala „Agencija za ispitivanje mjesečeve mijene na nacionalističko ponašanje kišnih glista“.

Obrazloženje prvo. Poznato je da su mravi čistači prirode, a budući da smo mi turistička zemlja, red bi bio da nam zemlja lijepo izgleda. Mi bismo se bavili istraživanjem plodnosti žutih mrava te utječu li, i kako, mjesečeve mijene na njih. No napominjem, nemojmo biti neskromni pa od mrava tražiti da nam očiste prirodu od onih olupina starih automobila, hladnjaka, građevinskog ili mesarskog otpada. Ipak ne možemo od mrava tražiti da nam sklanjaju olupine, priznajmo, bilo bi to preteško za njih.

Obrazloženje drugo. Kišne gliste u zemlji stvaraju humus, čime doprinose poboljšanju tla za proizvodnju ekološke hrane. Zapaženo je da ih u zemlji ima sve manje, ili ih uopće nema. Mi bismo istraživali zbog čega nas kišne gliste mrze i odlaze li iz nacionalističkih pobuda i kako

mjesečeve mijene utječu na njihovo ponašanje. Znam, reći ćete da su za to zaslužni herbicidi i pesticidi, reći ćete mi i da ste poduzeli mjere za nekorištenjem pesticidima i herbicidima tako da ih neće imati tko bacati, ali i pokraj toga treba uočiti još neke zakonitosti.

Molio bih da se u svezi s ovim agencijama savjetujete s ministrima poljoprivrede, ekologije, zdravstva, financija i uprave, te da čujete i njihova mišljenja. Dopustite da vas podsjetim kako bi bilo jako dobro da se o tome savjetujete s građanskim udrugama i sve iskomunicirate s lokalnom zajednicom. Vjerujem da će se svi oni složiti.

Ove bi agencije zapošljavale eminentne stručnjake iz ovih područja, bio bi zastupljen i noćni rad pa bi to iziskivalo obilniju financijsku potporu. Već iz humanih, i samo humanih, razloga želimo doprinijeti boljitku naše zemlje. Radi transparentnosti našeg rada uvijek nas možete kontrolirati, a preko „Agencije za praćenje rada agencija“. Mislim da će i oni biti zadovoljni rezultatima našeg rada, jer ćemo imati bolje rezultate od svih do sada osnovanih agencija.

U nadi da ćete odobriti i financirati rad predloženih agencija, srdačno Vas pozdravlja Vaš

Mile Ukruhić

Mi birokrati

Stvarno ste čudni vi, korisnici naših usluga. Stalno nam nešto prigovarate, te zašto ovo, te zašto ono. A jeste li se vi zapitali kakvi ste to vi? Eto, kad vam legne plaća, svi pohrlite isti dan s brdom računa platiti sve te režije. Onda se stvore redovi i gle apsurdna, vika na nas kao da smo mi napravili redove, a ne vi! Tako je u pošti, tako je u banci, zapravo, tako je na svim šalterima, je li to u MUP-u za vozačku, za osobnu, tako je kod liječnika – ma svuda! I svi bi htjeli odmah doći na red. Prvi! A mi, kao da nemamo pravo poći na *marendu*, na kraći odmor, odmah žamor.

Zašto mi ne stvaramo gužvu, jeste li se to zapitali? Mi vam lijepo sve rješavamo iza šaltera, po principu ruka ruku mijе, ja ne stojim u redu kod tebe, ti ne stojiš u redu kod mene i tako ukrug. Naši su šefovi još uviđavniji, sve riješe telefonom s posla ili od kuće, a ako to ne pali pošalju nas. I sve *štima*. Ako niste znali, to se zove kolegijalna solidarnost, a vi to podrugljivo nazivate „veze i poznanstva“.

Čudite se kako vam svaku potvrdu, svaki izdani dokument naplaćujemo. To se zove samofinanciranje. Odatle dobivamo naše plaće. A kako nas, to svakodnevno vidimo, sve manje cijenite, dosjetili smo se kako vam doskočiti. Na primjer, trebate podići potvrdu o mjestu prebivališta, u MUP-u. Ne možete bez izvoda iz knjige rođenih od matičara. Matičar pak izdaje izvod, ali uz potvrdu o prebivalištu. Gdje si sad? E, tu dolazi do izražaja naša demonstracija svemogućih. Kao, sažalili smo se nad vama, pa kao, to činimo samo vama,

pa vam izdamo neku potvrdu, a vi nam onda do groba zahvalni. U toj slijepoj zahvalnosti i ne vidite šalter. Onaj otvor na šalteru služi da se izmijene novac i uplatnice ili dokumenti. I mislite da vas mi ne čujemo, da se sagibate, čineći tako naklon našim preuzvišenostima.

Baš ste čudni!

Teško je biti muškarac

Puhala je bura, ona hladna, teška, ona što čisti zrak, mete ulice i dvorišta, uvlači se u *kragnu*, rukave, nogavice. Kažu, bura je zdrava. Je, za pršute!

Po jednoj takvoj buri ugledah djevojčicu, u tankoj suknjici, kako, onako pognuto i zgrčeno prelazi ulicu. Nožice joj pocrvenjele i imale neke plave *flekice*, a koljena skroz crvena. Bilo mi ju je žao gledati. ***Bilo mi je teško!***

Djevojčica je otrčala do zgrade i ušla. Spasila se. No ja sam počeo razmišljati o toj djevojčici i toj tankoj suknjici i misli su me vodile sve dalje i dalje. Samo zato što je žensko, mora nositi suknjicu. Samo zato što je žensko, od djetinjstva se utjeruje u kuhinju, jer mora znati kuhati. Ima mlađu braću, a od djetinjstva se tjera da se brine o braći, od hranjenja, oblačenja, vođanja za ruku u vrtić ili školu. Kad mlađa braća ili mlađe sestre pođu u školu, pomaže im pri pisanju domaćih zadaća i tako redom. A onda, ako dobije zbog toga slabije ocjene, sva vika na nju. Sažalih se nad njom. ***Baš mi je teško!***

A onda kad malo poraste i odraste, uključuje ju se u sve kućanske poslove, ne mareći za njezinim potrebama da se igra, uči ili bavi hobijima. A još ako živi na selu, svemu ovomu dodaj radove oko stoke, radove na njivi, a s puno manje vremena, jer vrijeme gubi na putovanje do škole i od nje ili ako još i negdje radi, do mjesta i od njega posla. Mnogima je sve to teško zamisliti. ***I meni je teško!***

Dode udaja, te udovolji svekru, te udovolji svekrvi, kao da se udala za njih, udovolji ukućanima, a najviše udovoljavaj mužu. A tko udovoljava njoj? ***Teško mi je to pojmiti!***

Potom dođu djeca. Udovoljavaj djeci, hrani, oblači, vodi liječniku, kad dođe vrijeme, vodi u vrtić ili u školu, odlazi na roditeljske. Radi sve kućanske poslove, a ako uza sve to radi, kako sve stigne? ***Teško mi je shvatiti!***

Ako li joj je muž pijanac ili neradnik, pa kad dođe kući i dobro je izbubeta, onako, bez razloga, ona to otrpi. Ako muž ne radi, mora se brinuti što dati djeci za doručak, ručak ili večeru. Kako to trpi? ***Teško mi je to shvatiti!***

Ako žena ne izdrži pa se rastavi i vrati kući, često je se kori riječima: „Ti si izabrala muža.“ A nerijetko, vraćaju je mužu, za roditelje ona je učinila sramotu! Ona? Što će o njoj misliti i govoriti susjedi! ***Teško mi je kad to čujem!***

Ako slučajno žena, na ostavinskoj raspravi, nakon smrti svojih roditelja, uzme dio – nasljeđe, izvrgnuta je i pritiscima i ignoranciji braće i šire rodbine, kao da i ona nije plod istih organa kao i muškarac, kao da nije plod istih roditelja. ***Meni je to teško prihvatiti!***

Dode vrijeme pa i ona bude punica ili svekrva. Opet – udovoljavaj snahi ili zetu, njegovima ili njezinima. Udovoljavala je kao snaha, a sad opet na nju je red da udovoljava. ***To mi je nekako teško razumjeti!***

Ja sam muškarac. Vidjeli ste u ovom opisu koliko puta sam istaknuo da mi je teško. Na kraju, morate priznati – ***zbilja je teško biti muškarac!***

Blagdani su pred vratima

Prije nekoliko godina, na zidu ispred trgovine jednoga trgovačkog lanca, pročitao sam upravo ovaj grafit: „Blagdani su pred vratima“. Poruka toga grafita više je nego znakovita. Zašto grafit ispred trgovine, zašto blagdani pred vratima? Ovo je poruka protiv konzumerizma, blagdane smo pretvorili u bjesomučnu i bezobzirnu trku za profitom. Nekadašnju radost i iščekivanje blagdana ubio nam je taj konzumerizam. Pođimo redom.

Sjećate li se božićnih i novogodišnjih čestitki? Otvariš poštanski sandučić, hrpa čestitki, ne izdržiš već počneš otvarati tu, odmah, a onda otrčiš i stavljajući ih ispod okićena božićnog drvca, a kad ti u posjet dođu gosti – hvališ se i pokazuješ tko ti je koju čestitku poslao. Tko mi može reći kad je u današnje vrijeme netko dobio čestitku? Sve se čestita SMS porukama. Je, je, sve je to u ime napretka, ali gdje je tu radost? Nestala!

Natjecanje tko će ljepše ukrasiti trgove i gradove u vrijeme adventa, tko će postaviti više štandova za prodaju svega i svačega. Promatram, kupuju stranci jer su cijene bliže nebesima nego duše prodavača! Naša sirotinja pridružuje se tom šušuru, samo da bi čeznutljivo gledala što se prodaje. Pruži ruku k nekom artiklu, a onda naglo zastane i, prstom upirući, pita: „A pošto vam je ovo?“, vrati ruku i pođe prema drugom štandu. U očima te sirotinje nema sjaja, a sjaj je grada sjaj bez duše.

Kažu, pred blagdane i za vrijeme blagdana, da je to vrijeme milosrđa i darivanja. Kako ništa ne proizvodim, da bih darivao, moram taj dar kupiti, a na radost trgovaca. Htio, ne htio, pridružujem se konzumerizmu, jer topla riječ, zagrljaj, poljubac i ljubav izgubili su vrijednost.

Stani malo, poziva me se na milosrđe i darivanje, pa ja tu očitavam poruku: cijelu godinu bio si „gad“ od čovjeka, pa daj barem sad budi malo čovjek. Ali, ja sam cijelu godinu isti, nisam „gad“. Ako je ovo doba darivanja, pitam se, ovi što prodaju, osim rodbini i prijateljima, jesu li ikom išta darivali – ili za njih to ne vrijedi? Njima vrijedi samo profit.

Vidim, sreću se poznanici i prijatelji, hine radost pri susretu, čestitaju si blagdane. Ali ja osjećam radost kad sretnem prijatelja ili poznanika i izvan vremena blagdana.

Često sam sebe zapitam, jesam li sretan ili nesretan čovjek. Zašto sretan? Jer ne pravim razliku u milosrđu i darivanju između blagdanskih i ostalih dana u godini, pa su mi blagdani cijelu godinu. Zašto nesretan? Jer ne poznajem tu razliku pa sam uskraćen. Da, blagdani su pred vratima, sirotinji tu i ostaju. Nikako im ne ulaze u kuću.

Savjeti umirovljenicima

Svakodnevno slušam kuknjavu umirovljenika: te male im mirovine, te skupo im ovo, te skupo ono i stalno iščekuju povećanje mirovine. I ja sam u mirovini, ali sam shvatio da ne moram iščekivati one dvije-tri kune od povećanja mirovine, ili skupljati plastične boce, već da moram štedjeti. I evo, ne kukam! A da i nadalje ne bih slušao kuknjavu umirovljenika, podijelit ću s njima svoja iskustva, kako ja štedim.

Kao prvo, zaključio sam da bojler troši puno struje. Zato se kupam samo tri puta na godinu: pred Uskrs, pred Veliku Gospu i pred Božić. Pokušajte izračunati koliko sam samo uštedio na struju, vodi, sapunu i ručnicima. Da, ručnici, ali i drugu robu ne perem svaki dan, jer što dulje nosim odjeću, manje je perem, pa tako štedim i na struji i vodi koje troši perilica. Kako znam kad treba promijeniti robu? Polako, ne žurite, i to ću vam objasniti. Budući da katkad skidam čarape (zimi to uopće ne radim), ja, pri ponovnom obuvanju čarapa, najprije čarapu bacim o zid. Ako padne, ponovno je obuvam, a ako ostane zalijepljena za zid, e, onda obuvam drugu. Da, zaboravio sam vam napomenuti, kad se izujete, pa ono crno što nađete između prstiju, nije ništa opasno, potvrdio mi je i doktor. E, da, tjedno barem jedanput provjeravam jesu li mi čarape zadržale stereo-efekt. Znaite, ono, jedna u jednom ćošku, druga u drugom ćošku, a u sredini se čuju. Još vam moram napomenuti da je nokte najlakše podrezati poslije kupanja, a kako se kupam tri puta godišnje, pripremim dva lista novina.

Nakon podrezivanja noktiju ove listove novina uguram u cipele, kako mi ove ne bi bile tri broja prevelike. Gaćice skidam tek kad mi se skroz zalijepe pri sjedenju. Tada ih prosušim, i da vam otkrijem, pri ponovnom oblačenju, žuta strana ide naprijed, a ona smeđa, pozadi. Što manje puta ideš na šišanje, to manje, ukupno gledajući, godišnje, platiš. Pet-šest puta godišnje idete k brici i ako je šišanje 50 kuna, to je 250 do 300 kuna. Ja potrošim 50 kuna ili ni to. Uštedu, eto, i matematički dokazujem. Jednaka je stvar i s brijanjem: uštedim žilet, pastu ili pjenu za brijanje. Umivam li se – trošim vodu. Prekomjerno kupanje, šišanje, brijanje, pranje robe – čista rastrošnost. A tek pranje ruku, pa tko je to vidio? Ne želim da ljudi posumnjaju da idoliziram Poncija Pilata. To što godišnje dobijem dva-tri puta svrab, ništa strašno, i za to ima lijeka.

Dade se uštedjeti i ljeti na hlađenju i zimi na grijanju. Sve je klimatizirano, mogu birati: robni centri (ali u njima mi dođe neugodno, ništa ne kupujem), zatim javni prijevoz, za jednu kunu imam cjelogodišnju pretplatu i vozam se od jedne do druge krajnje stanice, mogu ići u ambulante ili bolnice, u čekaonice, ali budući da sam u godinama, bojim se da bih mogao uhvatiti kakvu bolestinu. Jer, znate, osim nas, koji se tu dođemo ohladiti ili ogrijati, svrati tu katkad i netko tko je stvarno bolestan, pa kamo ćeš onda? Preostali su kafići. Tu dođem, naručim kavu i ispijam je dva-tri sata, moleći Boga da slučajno svrati netko poznat, a onda opet molim Boga, da on plati tu kavu, jer ako ja budem morao plaćati, i svoju i njegovu, e – onda sam stvarno u problemu.

Može se uštedjeti i na hrani. Kako sam već star, malo mi treba, zato gledam i slušam, gdje je kakva prezentacija, jer se tu jelo poslužuje besplatno, a piće plaćaš sâm. Zar moram piti? Kad su pak oni blagdani kad se besplatno dijeli grah ili slično, guram se, pa bar dva-tri puta uzmem porciju, a obvezno ponesem i zdjelicu, pa se izguram da mi i nju napune. To mi je za sutra. Zbog mog izgleda, ljudi misle da se obilno hranim. Tih mojih 120 kila nije od šnicla i dobre ribe, već od škroba, tjestenine i krumpira, pa i prase se ne deblja od kavijara, već od krumpira i tikava.

Eto, podijelio sam s vama tajnu, kako uštedjeti, i vjerujte mi – uskoro vozim Mercedes.

Udaja – ženidba

Sigurno ste i vi, kad ste bili dijete, voljeli slušati priče svojih baka i djedova. Tako sam i ja volio slušati njihove priče. Istina, katkad te priče nisu bile za mene, ali bih ih, igrajući se, prisluškivao.

Sjećam se tako priče svoga djeda. Kad je, kaže, bio momak, s drugim momcima iz sela išao je na misu, došli bi prije, stajali bi oni tako ispod lipe ispred crkve i mjerkali seoske djevojke, koje bi jednako tako dolazile u crkvu na misu. Svakoj bi našli neki nedostatak: te ova hoda ovako, te ona hoda onako, te ova je predebela, te ona je premršava i tako redom. Kaže dalje, svi ti momci poženiše se, opet se sastaju ispod lipe ispred crkve i slušaju neke druge momke, kako nalaze nedostatke nekim drugim djevojkama. Stanite momci, ne činite to, tako smo se i mi ponašali kad smo bili momci, izrugivali se, nalazili im nedostatke, a upravo mi, koji stojimo tu s vama, poženismo upravo te djevojke. Nisam doznao tko je koga birao, ali su se zakleli na vjernost do njezine ili njegove smrti. I tako bi!

Danas su neka druga vremena. Danas i djevojka i momak najprije naprave okvir, a onda traže partnera ili partnericu. Djevojke u svoj okvir stavljaju: da je on lijep, pametan, da vozi „ludi“ automobil, da je pri izlasku „džek“ i kavalir, da je u kući papučar, a u krevetu maratonac. Na kraju, da je po mogućnosti – jedinac, te ako se uzmu, da ne žive s roditeljima. A što nudi zauzvat?

On isto ima svoj okvir, pa traži: da je lijepa, zgodna, pametna, bogata jedinica, u kući sluškinja, a u

krebetu mu uvijek na raspolaganju. Jeste li primijetili identičnost u zahtjevima? Koja je vjerojatnost da će se u potpunosti poklopiti? Ako netko od njih popusti u svojim zahtjevima, pa tako dođe do sklapanja braka, zakunu se na vjernost do prvog preljuba, i taj brak obično ne traje dugo. Zašto? Zato što tek u braku, a zbog odstupanja nekog od zahtjeva, jedno drugom počinju nalaziti mane i u konačnosti rezultira rastavom, uz obostranu kuknjavu kako su nesretni u životu.

Grupa eminentnih eksperata za ljudska prava, sastala se dana 8. 3. 2019. godine na obalama Mramornog mora, te na temelju „Rezolucije UN-a o ljudskim pravima“, „Rezolucije UN-a o spolnoj jednakosti“, te na temelju „Istanbulske konvencije“, donosi sljedeću

Konvenciju s obala Mramornog mora.

Iako i sami neravnopravni i nezaštićeni, eksperti za ljudska prava razmatrali su stanje muškog roda, težeći biti objektivni, te su donijeli sljedeće zaključke i prijedloge:

1. Ni u vremenu, ni u prostoru, na cijeloj zemaljskoj kugle nema akta kojim bi se štitila prava muškaraca. Mi mislimo da smo u tome prvi i jedini.
2. Prihvaćamo iz „Istanbulske konvencije“ rodnu ideologiju u potpunosti.

Obrazloženje:

– Muškarac. udovac ili rastavljen (jednako vrijedi i za žene), budući da je muškarac, a ne radi „ono“, znači da ga se ne može oslovljavati s „on“. Pošto on ne dopušta da njega „ono“, znači ne može ga se oslovljavati s „ona“. Preostaje samo zvati ga „ono“.

3. Tražimo, da budemo ravnopravno tretirani sa ženama, što se tiče posla.

Obrazloženje:

– Žena pomete i prebriše pod i ništa se ne vidi, ni mrvica, ni mrljice.

– Žena opere, osuši, izglacha i složi u ormar odjeću i ništa se ne vidi.

– Žena skuha ručak, opere posuđe, spremi ga u ormar i ništa se ne vidi.

– Mi poslije ručka povučemo vodokotlić i ništa se ne vidi.

Primjećujete na kraju svake radnje rečenicu: „Ništa se ne vidi.“, a od nas, muškaraca traži se da se sve vidi. ***E, ne meže to tako.***, i mi hoćemo da se poslije našeg posla „ništa ne vidi“.

4. Želimo biti ravnopravni u donošenju odluka o braku.

Obrazloženje:

– Osobno je svjedočio jedan od potpisnika ove Konvencije. Navečer, govori on ženi kako mora kupiti vreću cementa za popravke u garaži. Žena pak govori da mora kupiti tenisice malom. *Cimenat, patike, cimenat, patike* i otišli u krevet. Ujutro, navedeni potpisnik, otišao je kupiti malom patike. Pametnomu dosta. ***E, ne meže to tako!***

5. Ukazujemo na apsurdnost donošenja „Istanbul-ske konvencije“.

Obrazloženje:

– Za sve, ili barem gotovo sve ratove, krive su žene ili kao povod ili kao začetnice. Sjetite se samo „Ilijade“, a da ne nabrajamo sve kraljice i carice. Apsurdno je da se njima, takvima, donosi konvencija koja ih štiti. Pa zar ih se to štiti, kako bi bile okrivljene za neki novi rat?

– Drugi, ne manje važan apsurd govori o zaslijepljenosti muškaraca. Oni su glasovali za spomenutu Konvenciju, jer po sudjelovanju žena u

politici i odlučivanju ne bi imale natpolovičnu većinu, koju smo im, našim glasovanjem, osigurali mi muškarci. ***E, ne meže to tako.***

6. Više puta spominjana Konvencija, ne samo da štiti ženu, već nas muškarce stavlja u još nepovoljniji položaj.

Obrazloženje:

– Konvencija štiti ženu tako da je ne smiješ ni pogledati, a ona te može tužiti za pohotu. Čime i kako se tu muškarac može braniti? Apsolutno je u podređenom položaju! Zato, da ne bih bio optužen bez mogućnosti obrane, a u velikom strahu, muškarac ženi otvara vrata, uzmiče stolicu, ponudi se ili to i uradi, pa ženi ponese težu prtljagu i nema veze što mu idu suze na oči od bola, jer ga je baš jutros uhvatio išijas. Da, da, u strahu su velike oči. ***E, ne meže to tako.***

7. Ovaj članak ove Konvencije, samo je nastavak prethodnog članka.

Obrazloženje:

– Kad žena obuče „minicu“ i promaršira ispred muškarca, ovomu nastane nered u gaćama. Je li to seksualno uznemiravanje? Komu da se muškarac požali? Na temelju koje konvencije, na temelju kojeg zakona? Tko ga štiti? Kako se obraniti?

Upravo zbog svih ovih iznesenih argumenata, svi smo se složili da je bilo nužno donijeti ovu Konvenciju za zaštitu nas muškaraca, a onda neka institucije rade svoj posao.

8. Koristimo se prilikom da razobličimo licemjernost žena.

Obrazloženje:

– Grijeih možemo počiniti mišlju, riječju, djelom i propustom. Koliko je žena prema nama, muškarcima, počinilo grijeh propustom? Priznaju li one taj grijeh? Kažu li ga na ispovijedi? Kaju li se zbog toga? Odgovor na sve je – ne. ***E, ne meže to tako!***

Na kraju, poštovani supatnici, donesenu Konvenciju ne smatramo konačnom. Svaka vaša sugestija i svaki vaš prijedlog, dobro bi nam došli, što je u zajedničkom interesu.

Eksperti za ljudska prava

Aneks „Konvenciji s obala Mramornog mora“

Kako smo na završetku prethodno donesene Konvencije pozvali poštovane supatnike da se pridruže proširenju zahtjeva za prava muškaraca svojim prijedlozima i sugestijama, ubrzo nakon upućenog poziva dobili smo čak pet prijedloga, koji imaju mjesto u Konvenciji i koje ćemo iznijeti u ovom Aneksu. Napominjemo da su se svi eksperti za ljudska (čitaj muška) prava, jednoglasno složili i prihvatili prijedloge, te oni imaju jednaku važnost kao i već izneseni.

9. Zašto je ukinut „Dan žena“? (Još jedna njihova zločestoća).

Obrazloženje:

– Prije nekoliko desetljeća žene su ovaj dan obilježavale kao svoj dan. Ovom prazniku pridružili smo se i mi, muškarci, opijanjem do besvijesti. Žene su mislile da im se pridružujemo, kako bismo s njima podijelili to slavlje, ali mi smo se opijali zbog rezignacije, što i mi muškarci nemamo svoj dan. Sada su žene prekinule s proslavom svog dana i time nama, muškarcima, izbile sve adute iz ruku za opijanje. Zločesto, zar ne? ***E, ne meže to tako!***

10. Nema sigurnih kuća za muškarce.

Obrazloženje:

– Država je, u brizi za sigurnost žena, organizirala sigurne kuće za njihovu zaštitu. Takve, sigurne kuće nije organizirala i za muškarce, pa se mi, jadni, moramo skrivati po

kafićima i krčmama, jer se jedino tamo osjećamo sigurnima. ***E, ne meže to tako!***

11. Zločestoća žena u nevinim društvenim igricama.
Obrazloženje:

– Ovo navodimo samo kao jedan od mogućih primjera. Ako, na primjer, muškarac dođe na generacijsko okupljanje i društvo predloži igranje neke društvene igrice, na primjer, pokemone, što se događa? Muškarac, budući da je imao pik na neke ženske, želi biti „Pikaču“. Žene, kakve već jesu, prilaze k tom muškarcu, jedna po jedna i nazdrave mu pićem. Budući da se dugo nisu vidjeli, a i u strahu od „Istanbulske konvencije“, ne može ih odbiti. Tako, a da toga ne bude ni svjestan, muškarac bude iz pokemona „Pikaču“ preobražen u pokemona „Rigaču“. Zaključak je da žene varaju čak i u tim najnevinijim društvenim igricama. Kako se zaštititi? ***E, ne meže to tako!***

12. Opasnost zvana punica.

Obrazloženje:

– Ovaj problem posebno je izražen kod oženjenih muškaraca. Na najnevinije šale na račun punice, dolazi do katastrofalnih posljedica. Na primjer, ako u njezinoj nazočnosti upitaš „Zašto Bog Adamu, dok je još bio u raju, nije podario punicu onda to više ne bi bio raj“, ili izjaviš da voliš punicu kao Coca-colu, na stolu i hladnu (nema veze što kažeš da je voliš), spomenuta punica, ili žena u svojstvu punice, gađa te letećim objektima. Objekti nam nisu nepoznati,

već dobro poznati, ta iz njih ručamo. Navedena je posljedica samo jedna od najbenignijih. ***E, ne meže to tako!***

13. Uzurpacija prava i imovine od žena.

Obrazloženje:

– Žene svuda govore kako drže tri *čoška* ili *kantuna* kuće. Ako muškarac predloži da ravnopravno podijele svakom po dva *kantuna*, žena to neće ni da čuje, valjda iz straha da se neće moći pred *prijama* hvaliti s tri *kantuna*, kao i prije. Ako pak upitate ženu što onda ne uzme i onaj četvrti *kantun*, dobijete odgovor da žene nisu baš toliko bezosjećajne. Ispada da smo im još trebali biti i zahvalni na tome. Umjesto da se stide zbog počinjene uzurpacije, one se time još i hvale. O tempera, o boja (ili tako nekako)! ***E, ne meže to tako!***

Zbog predloženih amandmana od srca zahvaljujemo gospodinu Visiumiru (prezime i adresa poznati potpisnicima ove Konvencije), a jednoglasnom odlukom, zbog njegovih stručnih i znalačkih prijedloga, spomenutoga gospodina uključujemo u svoje redove.

Eksperti za ljudska prava

Pismo iz budućnosti

Dragi čitatelju, na znam kako si se ti dočepao ovog pisma, jer ono sigurno nije namijenjeno tebi, već pravim „Hrvatima“, onima koji su „voljeli“ Hrvatsku, koji su odlučivali o sudbini naroda, a svoju djecu poslali van, na školovanje. E, njima želim ukazati kamo nas je doveo taj način vođenja guzouvlakačke politike.

Hrvatska, takva, više ne postoji. Postoje samo neke regije, koje su prepoznatljive ali ne nose svoje nekadašnje nazive. Nekadašnja država Hrvatska danas je uklopljena ili stopljena u EU, a regije su dobile svoje funkcije, po kojima su prepoznatljive. Tako imamo regije za ljetovanja, jesenovanja, zimovanja i proljetovanja. Shvatili ste, mi smo turistička destinacija EU-a ili regija za odmor i rekreaciju, s hotelima, motelima, hostelima na svakom koraku. Niste li početkom 21. stoljeća odlučili da će glavna privredna grana biti turizam, pa eto nam ga sad! Tako, na primjer, Slavonija, nekadašnja hraniteljica cijele države, sada je zapuštena, zarasla u korov, makiju i šume, i služi za lovni turizam, i visoke i niske divljači. Naroda nema odavno, jer je odselio u EU na rad. Nekadašnja Istra, sada je veliko kamp-naselje, gdje se održavaju festivali i koncerti svih vrsta na otvorenom i u objektima za turiste iz EU-a. Nekadašnja Dalmacija sva je u betonu. Iznimka je baba Manda iz Vrlike, koja nije dala betonirati onu livadicu iza kuće, pa sada tete iz vrtića i učiteljice nižih razreda osnovne škole, dovode djecu na tu livadu, na radost babe Mande. Pokraj toga što se djeca igraju i valjaju po travi, tete i učiteljice objašnja-

vaju djeci kako je nekad bilo. Jedina proizvodnja zadržala se u području sjeverno od Zagreba. Naime, EU je odlučio da se tu, za cijelu Uniju proizvodi ocat (*kvasina*), jer, rekoše da ta regija u tome ima višestoljetno iskustvo.

Svako, malo veće mjesto, izgradilo je zoološki vrt domaćih životinja, kako bi djeca upoznala koje su to životinje pripitomili i uzgajali njihovi predci. Dva slučaja utjecala su na odluku o osnivanju ovih zoo-vrtova. Prvi – pita majka sina: „Tko nosi jaja?“ Sin, kao iz puške odgovori: „Pa, striček Slavek! On svaki dan nosa jaja po cijelom selu, a vidio sam ga s jajima i na tržnici.“ Drugi – neka druga majka upita kćer: „Tko nam daje mlijeko?“ Kći, poslije kraćeg razmišljanja, odgovori: „Teta Mica iz Konzuma.“ Otvaranjem zoo-vrtova spriječili smo svaku dvosmislenost u dječjim odgovorima.

Svoju vojsku uopće nemamo, sve regulira EU. Njihovi su policajci i sudstvo i nema više sudskih trakavica, kao što ih je bilo u naše vrijeme. Hrana i svi drugi industrijski proizvodi potrebni za život dolaze nam iz EU-a ili ostatka svijeta. No nemojte misliti da nema zaposlenih, starosjedioci, koji nisu htjeli ići na rad u Europu, sada rade kao pomoćna radna snaga u hotelima, održavanju plovila ili skija, a rade i neki zanatlije za brze popravke. Vrhunac je karijere postati kuhar u nekom hotelu. Privatnih tvrtki nema, jer su ih sve pokupovali stranci.

Mnogi se vraćaju, kad odu u mirovinu, da na djedovini prožive starost. Ti umirovljenici okupljaju se u svojim klubovima, jer su im hoteli preskupi. Kad se popije koja čašica više, po pravilu, gotovo uvijek, završi

se sukobom, jer i dan-danas nismo sigurni tko je pozitivniji – ustaše ili partizani.

Eto, dragi političari, što ste nam ostavili, idila za *popizditi*. Hvala vam na tome.

U Dublinu 2. 6. 2019.

Vaš potomak, Hrvat (?)

P. S. Uočili ste da sam napisao Dublin, a ne Dublin. Ne, nisam pogriješio. Zbog velikog broja Hrvata u Irskoj, Irci su morali pristati na dvojezičnost.

Idemo na more

Pa idite. Tko vam brani? Tko vas zaustavlja? Ja ne idem. Ja sigurno neću ići. Taj film nećete gledati. Zašto? E, pa objasniti ću vam.

Po ovim vrućinama koje graniče s onima iz pakla, ići mi je do plaže, ali mi je i vratiti se. K tomu, ako pođem automobilom i ne uspijem ga parkirati u hladu, pri povratku, vrućine prelaze one paklene. Zatim, k moru se spuštam, a onako iscrpljen (objasniti ću vam kroz dalji tekst), moram se vraćati, uspinjući se. Pokušajte sad samo zamisliti sljedeće: Dođem na plažu, konačno nađem mjesto gdje mogu raširiti ručnik, legnem, a ono, bode ovdje, bode ondje. Okrećem se, namještam se, a usput na suncu počinjem cvrčati kao čvarak na tavi. Ako sam zaboravio ponijeti kremu za zaštitu od sunca, kod kuće me neminovno čeka mazanje jogurtom i slične mjere za sprečavanje guljenja kože. Lijepo je pocrnjeti, a ne izgorjeti!

Ležeći, slušaš buku kupaća, netko je doveo i psa, pa se i on pridružuje toj kakofoniji. Ove dvije pokraj mene ne prestaju pričati, a one dvije-tri s druge strane još su glasnije. Kad dođe vrijeme ulaska u vodu, u pravom si problemu. Normalno je da si ponio ključ od kuće ili stana (i automobila, ako si došao automobilom), da si ponio mobitel (jer tko to danas ide u WC bez mobitela) te si ponio barem stotinjak kuna (ako sretnoš prijatelja ili poznanika da možeš platiti ili ponuditi platiti drugu turu pića), a tu su još ručnik, hlače, majice i neka obuća u kojoj si došao na plažu. Kako sada riješiti taj problem? Prijateljski se osmjehu-

jem prvom do sebe i zamolim da mi pričuva stvari „dok se ja ne smočim“, iako to glumim, kao, imam povjerenja u njega, a zapravo ni njemu ne vjerujem.

Ulazim u vodu, a ono samo mulj, koji su digla djeca igrajući se u plićaku, a ja ću se tuda morati i vratiti. Uđem dublje, ritam se i rukama i nogama, a zapravo, nisam došao plivati, već sam ušao s namjerom ohladiti se (Da sam ostao kod kuće, bilo bi mi pod klimom stalno ugodno, pa se ne bih trebao rashlađivati). Pošto mi je uzavrela i *tintara*, zagnjurim glavu u more da je rashladim, a ono, sol u ustima, sol u očima, uši se začepi. Zar mi je to trebalo? Cijelo pak vrijeme ispod oka provjeravam onog „prijatelja“ kojem sam provjerio svoje stvari, je li još tu. Kad izađem iz vode i vidim da su mi sve stvari na mjestu, ispustim dubok uzdah olakšanja. Svaki moj sljedeći ulazak u vodu zahtijeva ponavljanje svih ovih mojih radnji i strepnji. Kad se, kako spomenuh, psihički i fizički iscrpljen vratim kući, moram se istuširati. Sve ovo opisano netko zove odmorom. Ma kako da ne! Umjesto toga, ja u stanu dignem „sve četiri“ u zrak i istuširam se kad me volja, a ne kad moram.

Ma to se ja šalim. Ne ide mi se na plažu iz sasvim drugih razloga, a to su: kad se skinem u kupaće, a ono, bijel ko sir, trbuh iskočio (prije su bile pločice, a ja sad instalirao i bojler), oni bicepsi i tricepsi koje sam pažljivo njegovao, sad mlohavo vise. Pa i onaj dolje uniceps neobjašnjivo se prepolovio, a ja nikako ne mogu naći odgovor kamo je nestala ta druga polovica. Zato, iako ste gotovo povjerovali mojim argumentima zašto ne kupati se, vi slobodno idite, kupajte se i

uživajte u suncu i moru. I ja sam to radio dok sam bio mlađi. I ne slušajte lupetanje jednog kontinentalca.

Nisam još završio s ironiziranjem. Sada zamišlite nekog Nijemca, Poljaka ili inog sjevernjaka. Sprema se poći na ljetovanje na jug, na neko toplo more. Prethode planiranja i pripreme, odlučiti kamo ići, tamo gdje i lani ili tražiti novu destinaciju, zatim preko interneta raspitivati se o cijenama, donijeti konačnu odluku s obitelji, a zatim praviti popis stvari koje treba ponijeti sa sobom. Žena danima prije polaska pokušava uhvatiti malo sunca i malo boje, da na more ne dođe kao reklamni agent neke mliječne industrije. Potom slijedi grozničavo pakiranje, slaganje stvari u automobil, vještina na kojoj bi im zavidio i najbolji igrač tetrisa. Kretanje na put obično je noću, da se izbjegnu gužve u prometu, ali ne razmišljaju da na jednak način razmišljaju i njihovi sugrađani i sudržavljeni i – eto ti gužve već na startu.

Buđenje djece, posljednje provjere jesu li svi prozori zatvoreni, a kuća ili stan zaključani. Zatim provjera jesu li poneseni mobiteli, punjači, osobni dokumenti, novčanici. I nađe se u koloni. Nervozni vozači trube, djeca se probudila, ovo je žedno, ono je gladno, otvori prozor, zatvori prozor, stani, kreni, preteci, zaobiđi. Kad napokon stigne na odredište – gdje parkirati, vaditi stvari iz automobila ili ne? Na plaži proživljava sve ono što sam napisao u prvom dijelu, k tomu, žena bi amo, djeca bi tamo, žena bi ovo, a djeca ono i tako unedogled. (Nekad su morali voditi računa i o paštetama i smrznutim punjenim paprikama koje su ponijeli u ledenici). Posljednjih dana on sve češće

pogledava u novčanik i zbraja, hoće li imati za gorivo do kuće, jer bilo je neplaniranih troškova i previše, a i sve je poskupjelo u odnosu na lani.

Pri povratku kući opet kolone, opet sve jednako kao i pri dolasku. Kad stignu kući, hvale se kako su pocrnjeli (iako je mljekara puno jogurta prodala samo za njih i njihove opekline), kako su se lijepo proveli i nagovaraju susjede i prijatelje da i oni idu s njima dogodine. I pazite sad, poslije svega proživljenog, oni opet dolaze dogodine, da bi opet sve to proživjeli. Pa je li to mazohizam?

Fetivi kontinentalac

Još ste tu?

Poštovani čitatelju ovih redaka, pozorno čitaj, jer ovo što ti pišem zahtijeva puno razumijevanja, da bi shvatio što želim objasniti.

Prije 2012. godine javljali su se razni „stručnjaci“ iz gotovo svih sfera društva i znanosti i tumačili Majanski kalendar. Svatko na svoj način, sve do katastrofičnih najava o smaku svijeta. Nitko od njih nije ni znao ni pogodio istinu. A istina je sljedeća – što su Maje dobro znali izračunati: Zemlja, skupa sa cjelokupnim sunčevim sustavom, okreće se oko centra galaksije (crne rupe), kao što se planeti okreću oko sunca. Maje su izračunali da će sunčev sustav (skupa sa Zemljom) ući u jedno magnetsko polje (ili pojas), koje će utjecati na ljude, tako da se sve tajne otkriju.

E, vidite, to energetsko polje, valjda je utjecalo i na mene (zapravo, sigurno jest), pa ću vam iznijeti istinu, i to onu pravu.

Kod nas je netko, slučajno ili namjerno, spomenuo 200 bogatih obitelji. Danas postoje ljudi, koji, ili nisu shvatili pravu istinu ili su previše bukvalno shvatili tu izjavu, pa rade, da oprostite, sranja.

Potvrda toj tezi, da istina mora izaći na vidjelo jest i ta, što i ja pripadam u tih 200 obitelji, a ipak vam iznosim istinu.

No vratimo se onima što nisu shvatili.

Pojedine osobe, bio to muškarac bila to žena, u svome poremećenom razmišljanju, uobrazili su da su upravo oni ti, koji pripadaju u ovih 200 obitelji. Druga pogreška u njihovu shvaćanju jest što misle, da u

Hrvatskoj treba ostati samo 200 obitelji. Shvaćate li te bolesne umove? S druge strane, nisu shvatili da nam baš oni samo trebaju. Malo smo ih potkožili, istaknuli u javnosti, dali im neke beznačajne funkcije, a oni odmah umislili da su netko i nešto. Zbog toga nam se događaju razni slučajevi, od kojih ću navesti samo neke, kao primjer, a sigurno ih i vi iz osobnog iskustva možete nabrojiti i više.

- Određena gospođa vozi automobil po nekome slavonskom gradu, ugleda djevojčicu na cesti, pa joj kroz glavu proleti misao: „Još te roditelji nisu odveli u Irsku ili Njemačku? Još si ovdje?“ I bum! u djevojčicu, autom.

- Određeni gospodin, vozi auto po nekome zagorskom gradu, ugleda dvije djevojčice na cesti, pa mu kroz glavu proleti misao: „Još vas roditelji nisu odveli u Irsku ili Njemačku? Još ste tu?“ I bum! u djevojčice, autom.

- Određeni sin, nekoga određenog, nazovimo ga političarom, u kafiću ugleda grupu mirnih mladića i kroz glavu mu proleti misao: „Zar još niste otišli u Irsku ili Njemačku? Još ste ovdje? Ma da mi se ne bi kompromitirao otac zbog *funkcije*, ja ću“. I bum! bum! bum! u mladiće, šakama.

- Određeni vozač autobusa, ujedno i vlasnik još dva-tri autobusa, vozeći s dva promila alkohola, ugledavši na ulici red parkiranih polovnih automobila, pomisli: „Nemaju ni za novi automobil, a još su ovdje. Zašto nisu u Irskoj ili Njemačkoj da zarade za novi automobil?“ I bum! bum! bum! autobusom u te polovne automobile.

– Neki umišljeni na funkcijama u Slavoniji:
„Slavonci, još niste otišli u Irsku ili Njemačku?
Još ste ovdje? A, ići ćete, eto vam komaraca!“

Vidite, takvi postupci nama iz 200 bogatih obitelji samo štete. Najprije, izgubit ćemo izbornu bazu, zatim, izgubit ćemo jeftinu radnu snagu koja radi za nas, zatim, tko će plaćati poreze i plaćati dug države (pa nećemo valjda mi), zatim, ako ostane samo nas 200, kako ćemo znati da smo bogati, s kim ćemo se to morati uspoređivati, a pitanje svih pitanja jest tko će nas braniti ako nas tko napadne. Zar vi ne shvaćate kako su nam ovakvi nepromišljeni postupci, nepromišljenih pojedinaca nanijeli štetu s neprocjenjivim posljedicama?

Eto, razobličio sam vam ljude s ograničenim razmišljanjima i iznio pravu istinu!

Zato, narode, nemojte odlaziti, vi nam trebate, mi vas volimo. Živjela Hrvatska, živjeli Hrvati!

Žalim

Ovih dana, nekako mi došlo, ono, nekako sam se rastužio. Sve slušam, ovaj ili ova, žali se zbog ovog ili onog, pa došlo i meni. Znete. Skupilo se! Prebirući po duši, što sam uradio ili propustio, došlo mi žao, onako iskreno, teško.

Moram se izjadati, iako to nisam rekao na ispovijedi, jer nisam smatrao da je to grijeh, a opet, žalim.

– Žalim što sam početkom devedesetih prošloga stoljeća, onda, kad se pravo zakuhalo, otišao u Njemačku, točnije u München. Žalim što sam dopustio da me zovu pripadnikom *minhenske divizije*.

– Žalim što sam za obranu Domovine dao samo 300 DM, a hvalisao se da sam dao 10 000.

– Žalim što nisam sudjelovao u završnim operacijama oslobađanja Domovine, ali sam zato redovito pratio vijesti i pratio zbivanja, iako bih najradije uzeo pušku u ruke i jurnuo. No dao sam svoj doprinos tako da sam zarađene DM donio u Hrvatsku.

– Žalim što sam, vrativši se iz Njemačke, otvorio tvrtku, u koju sam, iz domoljubnih i samo domoljubnih razloga, zapošljavao razvojačene branitelje i morao im davati otkaze. Radio sam u Njemačkoj i znam kako to ide, a oni su svako malo, te na liječnički pregled, te na bolovanje. Ne možeš prigovoriti, a posao trpi, zarade nema. E, ne može to tako!

– Žalim što nisam imao poplavljen stan, pa nisam mogao suosjećati sa Slavoncima, ono, kad je popustio nasip na Savi.

– Žalim što sam gledao onaj „spektakularan“ požar u Splitu, jer tu živim, a nisam gasio s ostalima. Ljudi moji, morao sam čuvati onaj bager, ralicu i dva kamiona s kojima radim.

– Žalim što nemam ženu, da je tučem, pa da znam kako je to u obitelji. Kažu da je u obitelji to tako!

Iz iznesenog teksta više je nego vidljivo da sam veliki vjernik i domoljub. Kako u državi ponestaje radne snage i ona se uvozi izvana, ja, kao pravi domoljub, nikada neću zaposliti nekog stranca, kako ne bih morao žaliti još više.

Pravi domoljub

Pismo čovjeku (parodija na teorije zavjera)

Čovječe, pozdravljam te. Odlučio sam ti se obratiti, ali ne znam odakle bih počeo, od mene ili od tebe, zemlje ili svemira.

Tvoji znanstvenici još nisu na čistu oko nastanka svemira, oko velikog praska, oko vašeg postanka, a filozofi nisu odgovorili tko ste, što ste i kamo idete. Ni ja vam ne mogu na sve odgovoriti, ali neke ću vam stvari objasniti. Naime, sunčev sustav ušao je u jedan svemirski pojas koji utječe na sva živa bića tako da se na vidjelo izvuku sve tajne, zakulisne igre, razotkriju laži i zablude. Pa možda i vi kroz to dobijete neke odgovore, a ja s moje strane činim što mogu.

Živio sam još u vremenu koje ti nazivaš „Jura“, rođen iz jaja, za razliku od tebe. Budući da smo bili predatori, uz lov na hranu, primijetili smo da nas strašno uzbuđuje strah žrtava. Uživali smo u tome!

Kad je došlo ledeno doba, mi smo ga preživjeli u podzemlju, a uspjeli smo razviti sposobnost preobrazbe i hraniti se strahom. Planet Nibiru stradao je, pa su žitelji tog planeta počeli dolaziti na Zemlju. Kad su genetski stvorili vas, ljude, nije nam smetalo, ali smo s njima uspostavili kontakt. *Biblija* nas je navela kao zmiju, a mi smo se samo našalili s Evom. Stvaranje čovjeka dobro nam je došlo, jer smo u vama vidjeli dobar izvor naše hrane. Nibirani nam nisu mogli prigovoriti, niti se boriti protiv nas, jer smo se mi mogli preobraziti u svakog od njih, pa nisu bili sigurni hoće li

ugroziti same sebe. Istom taktikom koristili smo se i s drugim bićima iz galaktike koji su došli pratiti vaš razvoj. Ako nisi znao, 57 vrsta svemiraca posjećuje zemlju i na njoj izvodi svoje pokuse.

Naš i njihov razvoj trebao je biti paralelan, ali dok su se oni razvijali tehnološki, mi smo više davali na razvoj preobrazbe i hranjenje strahom. Da bi vas mogli što bolje pratiti, instalirali su mjesec, a mjesec je njihova baza i lagali su vam da je on prirodni satelit. Dokaz su Stonehenge, ali i drugi takvi i slični objekti, koji su im služili da dobro namjestite mjesec, kako bi sve izgledalo prirodno i normalno, valjda računajući da ćete početi proučavati svijet u kojem živite. Zbog uzajamnog dogovora oni su vas pratili i još vas prate i mi ih ne diramo. Hranimo se vašim strahom i oni ne diraju nas.

Kako se možemo preobražavati, vladamo vama, jer mislite da smo samo jedan od vas. Selili smo sjedišta moći kroz povijest, a provjerite točnost: Mezopotamija, Egipat, Grčka, Rim, Francuska, Velika Britanija i sad smo u SAD-u. Ne samo što smo se upletali u vlast, već smo ovladali a prethodno nametnuli i religije. Na cijeloj smo Zemlji! Kinezi nas prisposodbljuju kao zmajeve, a bog Inka perната je zmija, je li ti to nešto poznato?

Kroz religije smo vas željeli držati u strahu od ljutnje bogova, a također, držali smo vas u neznanju, jer je onda bilo lakše s vama manipulirati. Remetilački faktori, kao što je bio Isus, brzo su otklonjeni. Isus je širio priču o Očevoj ljubavi, a to se ne slaže s našim zamislima. Isus je duhovno uzdizao narod, a mi smo ga htjeli vezati za materijalno. Nadalje, ubacili smo se u

njegove poklonike, kako bismo ih držali u pokornosti i pod kontrolom. Znanstvenici koji su zastupali heliocentrični a ne geocentrični sustav, kako su prošli? Pogadajte, mi smo ih se riješili.

Što misliš, čovječe, tko je izazivao sve one ratove u povijesti, tko je sijao mržnju, tko je spaljivao vještice na lomači i tko se hranio njihovim strahovima? Darwin je bio u pravu kad je riječ o evoluciji. Eto, i mi smo evoluirali, a evoluiramo i dalje. I dalje se hranimo vašim strahovima, ali sofisticiranije. Zato vas pritišćemo materijalno, ekonomski, tjeramo vas da strahujete za sutrašnjicu, za preživljavanje, izazivamo stalne prijetnje ratom, a vaši strahovi samo rastu, na našu radost. I dok vi radite i strahujete, mi se bogatimo i uživamo, i u vašim strahovima, i na Suncu, čije topline smo željni, ta ipak smo mi gmazovi.

Na kraju, nadam se da ste barem nešto shvatili, da sam vam barem malo utažio znatiželju i molim vas, ne busajte se da ste vi gospodari Zemlje. Ne, niste, mi smo!

Pozdrav,

tvoj *T-rex*

Kerovođe i pasovođe

Sigurno znate, ali da vas podsjetim: *ker* je turski naziv za psa, a *kerovođa* je vodič pasa.

Svakodnevno sam osupnut brojem „vodiča pasa“, koje susrećem na ulicama svoga grada. Nikako ne mogu shvatiti zašto ih ima u tolikom broju. Je li zbog ljubavi prema životinjama? Ali, kako to da baš svi ljubitelji ljube baš psa ili samo psa? Ima i drugih životinja i drugih kućnih ljubimaca (krave, koze, ovce, svinje, mačke, papige, zlatne ribice itd.) pa nisam vidio da ih se, na uzici ili bez nje, šeta po gradu. Jesu li ti „vodiči pasa“ prevareni od ljudi, pa više vjeruju životinjama nego ljudima? Imaju li potrebe za druženjem i iskazivanjem pažnje i skrbi?

Kako sam zločest, na um mi pade još jedan zločest razlog. Pa nije valjda to, to? Naime, u bivšoj državi, u bivšoj vojsci, postojali su službeni psi, kao tragači ili kao stražari. Njihove vodiče zvali su – kerovođe. Ti vodiči bili su blisko povezani sa psima i puno su vremena provodili s njima. Nije valjda, da je običaj, ili, već je možemo nazvati tradicija, ostala zbog čuvanje uspomene na te kerove i kerovođe? Zar su ti kerovođe bili tako popularni, ali se to držalo u tajnosti?

Rekoše mi, tko ne voli životinje, ne voli ni ljude. U redu. Ja postavljam protupitanje: „Tko voli životinje, voli li i ljude?“ Jer, kako objasniti, pas u tihoj ulici u jedan sat poslije ponoći zavija s balkona, a na reakciju stanara, vlasnik psa odgovara: „Tužite me.“, a pas nastavlja sa zavijanjem. Ili, vlasnik ili vlasnica, ionako svejedno, veže psa pred ulazom u pekaru, ljekarnu ili

prodavaonicu, pas je u većini ili gotovo uvijek bez brnjice i normalno, laje do iznemoglosti. I nema veze što to nekom smeta, što zbog laveža netko ne može spavati, a sutra mora biti koncentriran na poslu, nema veze što se psihički osjetljiviji ljudi uznemire, nema veze što djeca protrnu kad prolaze pokraj tako uzlajala psa.

Druga je pak priča, izmet. Da ga hoću skupiti, u mojoj ulici, skupio bih ga više nego moj brat, koji živi na selu, može skupiti ispod dvadeset krava koje drži u staji. A onda, ako se zaboraviš i slučajno digneš pogled, sigurno ćeš nagaziti na izmet, koji ćeš na svojoj obući donijeti svojoj kući, svojoj djeci. Da, kad je riječ o djeci, igrališta za njih u mom kvartu nema, ali zato ima igralište za pse. U susjednom kvartu bilo je dječje igralište, ali jednog dana, tik do dječjeg igrališta, osvanulo je i igralište za pse. Kako su vlasnici puštali pse i na dječje igralište, dječjeg igrališta sada više nema. Pa tko tu voli čovjeka?

Vodiči pasa, obično, kad vode psa u šetnju, zauzmu stav i držanje kao da obavljaju neki jako važan državni ili društveno koristan posao, ne zastajkuju, niti pričaju s prolaznicima – poznanicima. Ali zato, kad se sretnu s drugim vodičem ili vodičkom pasa, zastanu, popričaju, izmjenjuju iskustva, padaju hvale kako je baš njihov pas najpametniji, i dok oni pričaju, pas diže nogu i zalijeva prvi kotač auta ili motora, do kojeg mogu stići. Imam dojam, kao da se stvara kasta vodiča ili vodička pasa.

Kako ja nikako ne mogu upasti u tu kastu, možda me prihvate, ako razglasim, da sam u ono vrijeme, u onoj vojsci bio kerovođa.

Dvojba

Svojevremeno sam obolio od PTSP-a. Redovito idem na kontrole k psihijatru. Iz početka, bilo nas je na desetke, pa i stotine, koji smo dolazili na preglede i kontrole. Psihijatri su radili i do poslije ponoći. Nakon nekog vremena, odjednom, gužve su nestale. Dolazio sam i dalje na kontrole, sretao bih i prepoznao nekog od onih koje sam sretao i u navedenim gužvama, ali s vremenom i takvi susreti bili su sve rjeđi, da bi na kraju prestali. Sada, dolazeći k psihijatru, ne susrećem nikoga.

Dugo sam razmišljao, što je razlog tomu da ih nema, a onda sam shvatio. Zaključak me doveo u strašnu dvojbu. Pa nije li valjda baš tako? Čini mi se da jest!

Svoju dvojbu iznio sam i svojoj liječnici, na što ni ona nije imala odgovor, osim što se slatko nasmijala.

Naime, shvatio sam da u svemu tome netko ne valja. Kad su se podijelile mirovine, liječnici su sve izliječili, samo mene nisu, jer i dalje dolazim k njima. Znači, liječnici valjaju, jer su tolike izliječili, a ja sam taj koji ne valja!

Razmišljam dalje. Ako su sve uspjeli izliječiti, a mene jedinoga nisu, onda možda s njima nešto nije u redu, onda oni ne valjaju.

Kako me ta dvojba izjeda, volio bih da mi netko da smislen odgovor, jer se želim riješiti te dvojbe, a vidjeli ste . Ni liječnica mi nije znala odgovoriti.

Geni

Ljudi u mom kraju jako su dragi. Radišni su, susretljivi, druželjubivi i nadasve, veseljaci su. No imaju jedan „poremećaj“. Naime, kad se žene udaju, ili muškarci, kad se ožene, poslije dvije-tri godine, neobjašnjivo, žene se opašu pojasom za spašavanje, a muškarci se natovare bačvicom, koju nose ispred sebe. Žene su otkrile da se taj pojas može održavati, pa čak i povećavati, ako se izjedaju kolačima i drugim slasticama. Muškarci pak, valjda u strahu da im se bačvica ne rasuši, istu svakodnevno zalijevaju hladnim pivom ili hladnim gemištem.

Razmišljajući o uzrocima te pojave, nikako nisam mogao naći neki opravdavajući odgovor ili objašnjenje. Jedino što mi je preostalo jest da zaključim, da je uzrok toj pojavi genetski uvjetovan. Neki su to čudni geni!

Prije udaje, djevojke su stasite, lijepa izgleda, istaknutih atributa, ma, baš sve kako treba. Momci pak, još ako se bave nekim sportom, pravi atleti, svakoj ženi – poželjeti.

Moje su čuđenje ti geni. Kako znaju kad moraju reagirati? Kako znaju da se ona udala ili on oženio? Je li taj gen, zapravo, gen-osvetnik? Zašto? Pa, dok su bili djevojka i momak, žudjeli su jedno za drugim, a onda, kad su se uzeli, nastaju promjene. Poslije dvije-tri godine, on s društvom po krčmama i kafićima, a ona s prijateljicama po kavama. Dobivanje pojasova i bačvica točno se poklapa s aktiviranjem i djelovanjem gena. Osvećuje li im se to taj gen zbog pomanjkanja one

prvotne žudnje? Zbilja, nema kraja mom čuđenju tom genu!

A onda, kad su im usađeni ti geni? Da li iz doba, kad je tu bilo Panonsko more, pa su evolucijom dobili gen, kojim su se štitili da ne potonu u moru? Ili im je te gene možda usadio Stvoritelj, znajući da će doći do globalnog zatopljenja i da će se podići nivo voda, a time ponovno pojaviti Panonsko more, pa ih je na taj način želio zaštititi u budućnosti? Bilo kako bilo, ti ljudi stoički podnose tu žrtvu i nose taj višak od dvadesetak kilograma, s njim žive, rade, liježu i ustaju. Jedini je problem kad se približe jedno drugom, pa se moraju dodatno prilagođavati, ona zbog pojasa, on zbog bačvice.

Razmišljam dalje. Kako to da ti geni nisu utjecali i na mene? Jesu li možda zaspali ili zakržljali? Nosim li ih ja uopće? Valjda bi bili prepoznali da sam se oženio! Možda ih je uspavala moja svakidašnja fizička aktivnost?

Kako sam ja strpljiv čovjek, nadam se da će se probuditi. Imam vremena, uopće mi se ne žuri, a i nikad se ne zna.

Solidarnost

Ona Poljska "Solidarnost", to je p..... dim, topla kamilica, k.... od ovce. Jedina prava i iskrena solidarnost jest ova naša, Hrvatska. Takvu solidarnost svijet još nije vidio. Ogleda se svakodnevno u svim sferama i slojevima društva, na svakom koraku. Jednostavno se natječemo, tko će biti solidarniji. Bojim se da je postala zarazna. Samo ne znam gdje je ta zaraza izbila. Što je uzrok, koji je povod? Epidemiolozi o tome jednostavno šute, ne istražuju, a posljedice bi mogle biti pogubne.

Solidarnost bi nam se mogla prometnuti u bolest. Ne znam ni ja kad, gdje i od koga je počela, samo sam primijetio tu solidarnost onda, kad smo s "braćom" solidarno izmjenjivali olovo. Potom, kad je počela pretvorba i privatizacija i kad su uslijedili prvi otkazi radnicima. Svi su se solidarizirali s otpuštenim radnicima, i oni koji još nisu dobili otkaz, a i oni koji su i prije otpušteni. Nastavilo se to i poslije rata i poslije pretvorbe. Kad bi se ugasila neka tvornica ili neko poduzeće, svi su se solidarizirali i protestirali, i nema veze što si po struci ili jesi li zaposlen ili nisi.

Ni državne institucije nisu zaostajale u solidarnosti. Dijelile su mirovine svakomu, tko jest i tko nije za mirovinu, čak su mirovine bile i na prodaju. Za posrnule državne tvrtke, solidarno su prodavane dionice, uglavnom umirovljenicima, a potom bi cijenu tih dionica naglo srušili. Je li iz solidarnosti? Pa naravno, vodilo se računa da se puk ne obogati, a onda bi se *prežderavalo*, a to nije dobro za zdravlje. Pa, kad je nestalo žito iz državnih robnih rezervi, najprije iz

Kutine, a potom iz Đakova, malo se digla *frka*, ali kad se narodu objasnilo da je to žito poklonjeno iz solidarnosti, narod se odmah umirio, čim je spomenuta solidarnost. To, što neke tvrtke posrću, razlog je opet solidarnost. Grupa ljudi u tvrtki i oko nje, solidarno podijeli višak vrijednosti. Istina, ja ne sudjelujem u tome, ali mi je jasno da ne možemo svi biti svugdje.

Čim je riječ o solidarnosti, sve je to u redu. Kad su poljodjelci digli glas zbog niskih cijena svojih proizvoda, svi su se digli na noge. Sjećate li se onih kolona traktora? Studenti, liječnici, državni službenici, pomorci, ribari i umirovljenici, svi su bili tu, u znak solidarnosti. A-ha, traktora se sjećate, a ovih ostalih ne. Što je, Alzheimer? Posljedice izlaska traktora bile su višestruke. Država je solidarnost počela izvoziti, pa se tako solidarizirala s poljodjelicima iz Grčke, Italije Španjolske, Francuske, Egipta, pa čak do Kine i Tajlanda. Naši pak poljodjelci, solidarizirali su se s radnicima iz Njemačke i Irske i pohrlili im pomoći.

Kad bismo solidarno prikupljali pomoć za nekog potrebita, država bi uredno naplaćivala PDV, opet zbog solidarnosti, sama prema sebi. Čak su se i političke stranke međusobno solidarizirale, a primjećujem po tome da je meni uvijek isto, koja je god na vlasti.

Upravo se stižala graja oko kupnje borbenih aviona, jer je narodu objašnjeno da ih kupujemo u znak solidarnosti s državom Izrael. Mi od njih kupimo stare avione, a oni tim novcem sebi kupe nove. I hajde, sad prigovori, proglasit će te da nisi solidaran, a kako ćeš onda od sramote izići iz kuće.

Ta je solidarnost zbilja opasna napast. Toliko solidarno izlazimo na ulice i u kafiće da više ni sami ne znamo zbog čega, a da je zarazna, eto, i ovi turisti što k nama dolaze, odmah se zaraze, pa skupa s nama demonstriraju ulicama.

Solidarni smo i s nedavnim neprijateljima. Ne tražimo od njih ni sukcesiju ni reparaciju, ni povrat pokradenih i otetih vrijednosti, jer da tražimo za svu tu nadoknadu, oni bi morali, sto godina raditi za nas. Bezgranično. Da, kad je riječ o granicama, i tu prešutno ne rješavamo ništa, a susjedi se koriste našim teritorijem, opet solidarno. Vidite kolika je opasna ta solidarnost.

Kap koja je prelila čašu bilo je gašenje zadnjeg brodogradilišta. U znak solidarnosti s otpuštenim radnicima, diljem cijele "Lijepe Naše", narod je podigao šatore, jer se to pokazalo kao najefikasnijim sredstvom za postizanje svojih i samo svojih ciljeva. Snimke šatora doprle su i do Hollywooda, pa su njihovi snimatelji dojurili k nama, misleći da se povijest ponavlja, pa je eto Sulejman Veličanstveni ponovno krenuo u Beč.

Je li Vam iz svega navedenog sada jasno koja je to napast, ta solidarnost? Stoga vas molim da je bar smanjite ako je se baš ne možete otresti. Gledajte svoja posla i nemojte se nervirati ni za najrođenije pa ni za prve susjede. Samo tako možete ostati zdravi i normalni.

Briga me.

Mi, s kolodvora

- Stari, treba mi za *pljugu*, imaš dvije-tri kune?
- Nemam.
- Gospođo, ja sam student i već dva dana nisam ništa jeo. Imate li kunu-dvije?
- Nemam.
- Gospođo, javili su mi, da mi je majka bolesna, a ja nemam dovoljno za kartu, za autobus. Imate li kunu-dvije?
- Nemam.
- Gospodine, išao bih na utakmicu, a nemam dosta za ulaznicu. Imate li dvije kune?
- Nemam.

A u p.... materinu, opet neću imati za *šit*. Opet ću morati provaljivati u trafikku.

Iglač

Gošća

Ha, ha, ha. Pogledaj se u tom ogledu još jednom. Da, u pravu si, stigla sam. Samo ti se čudim da si tek sada shvatio i da me već dosada nisi prepoznao. A signalizirala sam ti se. Misliš da sam ti tek sad stigla i misliš da si me tek sad prepoznao po tim borama na licu. A nisi me prepoznao kad si pod mojim teretom pognuo leđa, kad sam ti skratila korake, pa ni kad si počeo svakoga dana moliti Boga za dobro zdravlje i dug život. Svakom ja dođem, a ti si mislio da ću te preskočiti, zaobići, htio si odgoditi moj dolazak.

Moram ti priznati da si cijeli svoj život teško radio i tu se nisi štedio. Također ti moram priznati, da si nakratko uspio odgoditi moj dolazak, dugim šetnjama i fizičkim aktivnostima. Ipak, evo ja dođoh i nemoj se nadati da sam se samo svratila. Ne, ostajem s tobom i sve ćeš me teže nositi. Budi sretan jer ti donosim mudrost, sabranost i staloženost.

A ne, ne, nemoj me kriviti za bolesti, za njih si sam kriv. Nećeš valjda mene kriviti za svoj raskalašeni život, vino, duhan i brzu hranu, a u zadnje vrijeme dugotrajno sjedenje pred televizorom ili za računalom. Kompjutorom. Što se mene tiče, za to nisam ja kriva i još budi sretan što ti nisam dovela onog Nijemca što skriva stvari po kući.

I da, sad si se sjetio moliti Bogu, a kad si bio mlad, gdje ti je bio kraj, tko ti je bio ravan, bio si sila, komu se ti za što imaš moliti. Ali dobro, nikad nije kasno ako si shvatio.

I tvoja žena, nešto je mlađa od tebe, kako li će se iznenaditi jednog jutra, kad se kao i ti sad pogleda u ogledalo. Uzalud sva šminka, uzalud svi botoksi.

O meni niste do sada ni pomišljali, dapače, kada sam vam dolazila k djedu i baki, pa i ocu i majci, čak ste me izvrgavali podsmijehu i ruganju. Vidiš li koliko ste grijeshili prema meni? Da, to tek sada možeš uvidjeti, sad kad sam ti obgrlila leđa.

Ali zbog svega što ti rekoh, nemoj tugovati jer donijela sam ti darove, ono što nisi imao prije, a ti ih pokušaj iskoristiti najbolje što znaš.

Tvoja starost

Izvan ruba pameti

Ima tomu dosta vremena, da mi je pričao jedan pripadnik bivše vojske u bivšoj državi, kako se uvijek čudio gluposti vojnih činovnika. Dokumenti su se klasificirali kao vojna tajna, a rangirali po važnosti: interno, povjerljivo, strogo povjerljivo i državna tajna. Izgubiš li dokumente s oznakama vojna tajna-strogo povjerljivo ili vojna tajna-državna tajna, pokreće se istraga i poduzimaju postupci, istovjetni nestanku tenka ili aviona. A onda, svake godine dvaput stizali bi akti: "vojna tajna-strogo povjerljivo", dana tog i tog u toliko sati, pomaknite sat u toliko sati, unaprijed ili unatrag. Istodobno, javna bi glasila po nekoliko puta dnevno upozoravala stanovništvo, kako se noćas pomiču satovi i da ne zaborave to učiniti.

Pomislio sam kako su u prošlosti potrošene sve gluposti, pa da ću doživljavati samo logične stvari, ali sam se tu jako prevario.

Nedavno, sjedim tako s prijateljem na kavi i on mi se požali kako ima problem s naplatom struje. Naime, stigao mu je dopis – opomena, s priloženom uplatnicom. U opomeni je napisano "Uvidom u našu evidenciju, dugujete iznos od 0,00 kuna, ako navedenu sumu ne podmirite u roku 7 dana, prisiljeni smo pokrenuti ovršni postupak. Uplatnica u prilogu".

Otišao on, kao svaki revni umirovljenik, brzo to platiti u poštu, kad tamo kažu, ne možemo vam to naplatiti, ne možemo fakturirati. Sada moj prijatelj strepi, jer poslat će mu troškove slanja opomene plus, kako to već ide, i zatezne kamate, a kako ne može

dokazati da je podmirio prikazani dug, boji se da će morati platiti pisanje ovršnog rješenja, a još ako i ovršitelj iziđe na teren, i njega. E, onda je taj moj prijatelj stvarno u problemu, jer ako mu i tu zaračunaju kamatu, on ne zna za što, ali oni uvijek nađu razlog, kako će od one crkavice, zvane mirovina, izaći na kraj tog mjeseca. Razmišlja, da uzme advokata i da ih tuži, ali kako će se suditi s njima, to su veliki troškovi, a on nema novca ni platiti ovrhu. Zna ono, ti plati pa onda tuži da ti se vrati, a na kraju sve ode u zastaru.

Ode taj moj prijatelj u poslovnicu, da nekako razriješi taj, za njega Gordijev čvor, a kaže njemu gospođa na šalteru, znate, pogreška u kompjutoru. Stanite malo, tko upravlja tim kompjutorom? Vi s njim ili on s vama? Nije li dovoljno što kompjutor umjesto vas radi, nego mora umjesto vas i misliti? Hoćete li večeras vi leći s mužem ili i to mora uraditi kompjutor umjesto vas? A prijatelj i dalje strepi, hoće li mu doći račun za slanje opomene s pripadajućom kamatom.

Drugi slučaj koji želim ovdje navesti osobno sam doživio. Zajednički prijatelj slavi rođendan i nas nekoliko dogovorimo se da ćemo mu zajednički kupiti dar. Iznos je bio 70,00 kuna a novac će prikupiti i dar kupiti osoba koja ne živi u mom gradu. Dođem na poštu, na šalter s uredno ispisanom uplatnicom. Djelatnica me pogleda i zatraži osobnu iskaznicu. Začudio sam se, zašto osobnu. Ne samo osobnu, evo vam i ovaj obrazac, koji obvezno morate popuniti i priložiti. Momu čuđenju nema kraja. Uzmem onaj obrazac, da ću ga ispunjavati i pogledam što se traži. Normalno, traži se ime, prezime, ulica i broj stanovanja, grad i država.

Pitanje samo jedno: Jeste li eksponirani u politici? Zaokružiti da ili ne. Ispod toga navodi se, jeste li predsjednik države, predsjednik sabora, predsjednik vlade, ministar, saborski zastupnik, župan, direktor banke..... Prestao sam dalje čitati. Spustim pogled niže, a ono piše zbog čega se popunjava upitnik, radi sprječavanja pranja novca, radi sprječavanja financiranja terorista ili terorističkih grupa. Razmišljam, popuniti ili ne? Da ti stane mozak. Država – Apsurdistan ne postavlja takve upitnike. Jesam li politički eksponiran, da ili ne. Pa naravno da da. Kako imam status branitelja, svakodnevno su mi puna usta našim političarima, posebno onih, prigodnih datuma. Pitam se, kakvo pranje novca, pa jesam li s tih sedamdeset kuna mogao otići na tržnicu i kod kumice kupiti kilogram-dva jabuka, tri rajčice, jednu papriku, i onako mi trebaju i oprać novac, a ne javno se bilježiti da perem novac. A i kakvo je to pranje novca, sedamdeset po sedamdeset kuna uz 5 kuna provizije pošti. Ne pere se novac tako, već izgradnjom *Cityja* u gradu. Financiranje terorizma? Majko mila, pa za navedeni iznos, najprije bi ubili mene, jer bi rekli da ih zajeb.... ma rekli bi da se ja to s njima rugam. Nisam ispunio upitnik, već sam otišao u banku i uplatio bez ikakvih problema. No sad sam se zapitao, jesu li ta pošta i ta banka u istoj državi i ako je taj upitnik po zakonu, vrijedi li onda taj zakon za sve jednako? Sâm u sebi konstatirao sam da je ovo za antologiju ljudske gluposti.

Kako je ljudska glupost sveprisutna i bezvremena, prisjetio sam se i jednog slučaja iz Domovinskog rata. U jednoj našoj postrojbi bio sam načelnik topni-

štva. U to vrijeme obrana je bila statična, a topništvo na istim stalnim položajima i za opskrbu je bilo dovoljno jedno vozilo. Predviđao sam, da ćemo se kad-tad morati pokrenuti, a nećemo imati čime. Zato sam od nadređenog zapovjedništva tražio da mi dopusti mobilizaciju barem deset vozila. Od operativca sam dobio odgovor: Dopušta se mobilizacija jednoga motornog vozila, vodeći računa da to vozilo ima kuku. Analiziram. Imam jedno vozilo i dobit ću još jedno, imam osamnaest oruđa, ako vozim oruđa, moram voziti i ljude, radi posjedanja paljbenih položaja i čuvanja oruđa. Streljivo i ljude treba izbjegavati voziti zajedno i u ratu, što, ako na sljedećem položaju bude trebalo, odmah borbeno djelovati, komu dati prednost, topničkomu divizionu ili minobacačkim bitnicama?

E, jebem ti kuku!

Kako netko reče: "Bože, zašto si tako nepravedan prema meni, čovjeku, ograničio si mi pamet, a nisi ograničio ludost."

Tanjur (monolog jedne majke)

Kćeri, dok ja skuham ručak, hajde, pogledaj, je li Stipina košulja, ona na vješalici, zgužvana, pa je malo prepeglijaj. I hlače. A cipele samo malo izglancaj! Kad se Stipa vrati, da nađe čisto i uredno. E, moj Stipa, uvijek se volio gizdavo nositi, čisto, ispeglano. A vidila sam ja, kad bismo skupa pošli na misu, kako ga cure mjerkaju ispod oka. A meni milo, a vidim, i njemu.

Samo, taj moj Stipa, ne javlja se, ne dolazi kući. A koliko je ono već prošlo godina? Nije on takav, javio bi se on. Samo da se na majku nije štogod naljutio? Pa zar majci ne može oprostiti? Znam, nisam mu trebala govoriti, kako nije puška za njega. Tad se naljutio. Reče mi, kako se nije vratio iz Zagreba, iz onih škola, da bi mu rekla kako nije za pušku. A tko jest? Svi njegovi prijatelji odavno su već uzeli puške u ruke. A on je tako nježan. Tko bi rekao da će stati pred tenkove. E, jesu ga nahvalili Matini sinovi, kad su dolazili kući na odmor. A meni srce ko gora. Moj Stipa. A da se nije prisjetio, kako sam ga, kad je bio dječak, oplela po nogama ljeskovačom, jer je susjedu praćkom razbio prozor. Ma nije mi valjda to zapamtio i nije mi oprostio? Ma nije moj Stipa takav. Oprostio bi mi, a i javio bi mi se. Što li ga je spriječilo?

Kažu, traže nestale. Ta ne bi moj Stipa samo tako nestao. Vratit će se on.

Kćeri, ručak je gotov i postavi stol, a stavi tanjur i za Stipu. I nemoj mi opet, zašto? Kad se vrati, možda bude umoran i gladan. A zamisli, da ga ne dočeka

tanjur, pomislit će da smo ga zaboravili i da za njeg' ne marimo. Stavi ti tanjur, vratit će se on. To se on sa svojom starom majkom samo šali.

Sanjam ti ja moga Stipu kako sa svojim vršnjacima boravi na zelenoj livadi, sanjam kako se drugi hvataju u kolo, a moj Stipe sjedi pokraj vatre i suši košulju. Ta košulja, govori moj Stipa, mokra je od tvojih suza koje liješ kad te nitko ne vidi i ne čuje, pa ja ne mogu u kolo već se moram sušiti. Više ne plačem pa neka se i moj Stipa u kolo uhvati.

Ključ

Kad su joj javili da je u centru sela pokolj, te da treba bježati, Anica je na brzinu spakirala stvari u *boršu* te zaključala kuću, a ključ stavila u džep *traveše*. A onda je još jednom pritisnula kvaku da se uvjeri kako je kuća dobro zaključana, i s već formiranom kolonom izbjeglica, susjeda i rođaka, uputi se put mora.

Cijelim putem koji je vodio kroz polja, vinograde i redine, a pod okriljem noći, Anica je u lijevoj ruci nosila potešku torbu, dok je desnu ruku držala u džepu *traveše* i stezala ključ. Kao izbjeglica, Anica je s obitelji živjela u stanu, u gradu. Ključ nije vadila iz *traveše*. Zapravo, vadila ga je samo kad bi mijenjala *travešu* i premjestila ga u drugi džep. Da, vadila ga je kako bi gledala u njega u trenutcima kad je mislila da je nitko ne gleda. Ipak, ukućani su je uhvatili kako gleda i stišće taj ključ. I naravno, zbijali šalje na njezin račun pa je čak i uvjeravali kako je taj ključ beskoristan. Prešućivala je šale i uvjeravanja, ona je vjerovala.

Napokon, kad je čula da je selo oslobođeno, Anici su njezina djeca povelu kući. Dok su je vozili, Anica je izvadila ključ iz *traveše* i držala ga u ruci, spremna otključati svoju kuću, kao da ju kuća tu, odmah iza prvog zavoja. Istodobno, kroz glavu su joj se rojile misli. Kao mlada, dovedena je u tu kuću. Tu je doživjela sve radosti života, ali i tuge. Tu je porodila sinove i kćeri, ali i pokopala svekra i svekrvu. Tu je s neskrivenom radošću dočekivala svoju već odraslu djecu i unučad, rođake i prijatelje, ali ih isto tako s

neskrivenom tugom ispraćala. Uvijek se trudila svima ugoditi.

Kad su napokon stigli do kuće, u njoj je splasnula ona radost povratka. Kuću su minirali, krov je u podrumu, vrata nema. Anica nije bacila ključ, što je i bilo očekivati. Ona ga je samo stisnula i vratila u džep. Prolazile su godine, kuća je obnovljena, ljepša je no što je bila, a Anica je i dalje čuvala ključ. Dakako, ne u džepu, već na noćnom ormariću. A kad je oboljela, kad su je odvezli u bolnicu i kad je tamo preminula, liječnici su je našli sa stisnutom desnom pesti. Kad su je otvorili, u njoj je bio ključ.

U tuzi, nitko nije ni pitao za ključ. Ostao je izgubljen i zaboravljen. Ta, ionako više nikom ne treba.

Ne plači

Znam da te nitko i ništa ne može utješiti. Znam da je tvoje gađenje takvo da se ni s čim ne da usporediti, i ono je samo tvoje. Ne voliš da te se na to podsjeća i pokušavaš zaboraviti, ali nikako ne možeš. A ja ti samo želim reći da te i dalje jednako volim jer znam i da ti jednako voliš mene, jer da me ne voliš zar bih se tako osjećao? U suprotnom, bilo bi ti svejedno.

Osjećaš se prljavo, ali nisi prljava. Tvoje srce i tvoja duša kristalno su čisti. Onaj tko te želio uprljati, samo je otišao još prljaviji. Želio te poniziti, ali on je otišao još poniženiji. Taj se zloduh ponio gore od zvijeri, ne cijeneći nikoga. Da cijeni svoju majku, cijenio bi i tebe, da cijeni svoju sestru, cijenio bi i tebe, da cijeni svoju kćer, cijenio bi i tebe, da cijeni svoju ljubav, cijenio bi i tebe. Takva spodoba ne zaslužuje tvoju bol i tvoj osjećaj poniženosti. Takva spodoba ne zaslužuje ni da ga se spominje, jer koja to zvijer mora biti čovjek, da za dvije minute svoga životinjskog zadovoljstva oduzima sreću drugom čovjeku za cijeli život.

Ti nisi ništa kriva, i zbog tuđeg zlodjela neka te ne grize savjest. U ovom našem, nazovimo ga tako, muškom društvu, tebe se gleda kao manje vrijednu. Po čemu, zbog čega? Olako zaboravljamo tvoju ljubav, tvoju nježnost, tvoju brigu i tvoj zagrljaj. Gledamo te kao objekt, a ne vidimo tvoje srce, tvoju dušu. Da nije tebe, ne bi bilo ni mene. Zato ne dopusti da patiš, jer onaj koji te povrijedio, upravo je to htio. Ako mu to dopustiš, onda je on postigao svoj cilj, a zar on to zaslužuje?

A ti, majo moja, ti, sestro moja, ti, kćeri moja, ti, ljubavi moja, ne traži i ne zazivaj osvetu. Još nitko na ovom svijetu nije izbjegao kozmički zakon sjetve i žetve, pa neće ni on. A tvoje srce i tvoja duša ostat će još čišći, još blistaviji. Pokazat ćeš da si čovjek po mjeri Boga – bila i ostala.

I zato, molim te, digni glavu i ne plači!

Fešta, proštenje, kirvaj

I on će meni da ja nisam pravi vjernik. Komunjara prokleta. Ma najradije bih ga razapeo kao Krista. Nevjernik, udbaš, kosovac, mason, Židov, četnik jedan, šaka jada. Kako se samo usuđuje? No krenimo iz početka.

Svake godine hodočastim na sveca, zaštitnika jednoga gradića udaljena četrdesetak kilometara od mog sela. Lijepo dođem automobilom do mog roditelja Markana koji tu živi. Kod njega maremdajem, ručam i večeram. Uzvratim i on sa svojom ženom dođe k meni, na mog sveca – zaštitnika. I tako već godinama. Samo ne znam, kad nas ne bude, kako će ona naša mladež? I ne poznaju se.

Kako rekoh, dođem ja do svog roditelja Markana, a kad tamo, između ostalih, i neki Vrane. Kaže roditelj, prijatelj iz rata. Odmah mi se nije svidio. Nazdravimo mi rakijom, a on ništa, kaže, ne pije. Maremdali mi sira i pršuta, nazdravimo, netko vinom, netko pivom, on opet ništa. Čudan neki tip. Razgovaramo tako do ručka, on šuti. Svi zavirujemo peče li se dobro janje na ražnju, on opet ništa. Došlo vrijeme ručku, gledam tog Vranu, prekriži se, nešto u sebi promrmlja, a onda ruča. Mi drugi, navalili pa lijepo ručamo i jedva dočekasmo pečenu janjetinu. Poslije ručka, rekoh, idem u crkvu, na misu. Dođem ja, a ono misa već počela, stojim onako malo sa strane i osvrćem se hoću li vidjeti nekoga poznatog. K vragu, nema nikog. Odjednom, potapša me netko po ramenu. Okrenem se, a ono Mate, prijatelj iz susjednog sela. Veli Mate, „ajmo nešto popit,

a misa“, veli, „možeš i na onu poslije, ima još jedna“. Pristajem. Spuštamo se ulicom do najbližeg kafića na piće. Nigdje nema mjesta sjesti. Eno, ima tamo gdje se poslužuje pečeno. Svuda gužva. Četiri puta više ljudi po ulici, nego na misi. S obiju strana ulice prodavači svega i svačega, a koju sam god igračku uzeo u ruke, na svakoj piše „Made in China“. Ulica pak, od silnih pečenjara, što janjaca, što odojaka, što ćevapa, zadimljena da se ne vidi ni pet metara ispred sebe. Pade mi na um, zar je izvršen ekocid nad janjcima i odojcima. Sjednemo tako, raspričali se, jedna tura pića slijedi za dugom, vrijeme teče. Kad smo već tu, naručimo i kilogram odojka. A, joj, zaboravio na misu. Pogledao na sat, misa već prošla.

Vratim se do rodijaka Markana, oni taman večeraju. Vidim, onaj se Vrane raspričao. Govori kako vjera ima tri temelja: 1. voli i poštuje, 2. oprosti i 3. pomози. Govori da je Kristov nauk ljubav, a ne mržnja, kako vjerski blagdani služe da se čovjek sjeti i pomoli Bogu, a ne da im služe kao opravdanje da se nakrkaju i naliju i tu značajno pogleda na mene.

E, tu mi je prekipjelo. Zar nisam četrdeset kilometara vozio da dođem na blagdan, zar nisam pošao na misu? A, on će meni kako ja nisam pravi vjernik. *Ma, izvadit ću ti grkljan*. Poletio ja na njega, zaustavili me, razdvojili nas. Evo, još sad dršćem kad se toga sjetim.

Vrabac u žitu

U svojoj ispovijesti *Pismo čovjeku* otkrio sam se i predstavio. Ja sam gmaz. Lijepo sam vam objasnio kako mi gmazovi vladamo zemaljskom kuglom, pa tako i Hrvatskom. Jasno sam vam objasnio da se možemo preobraziti u bilo koga od vas. Naš je problem što ne možemo postati nevidljivi. Stoga naši najbolji inženjeri i genetičari uporno rade na tome. U svojim se istraživanjima ne možemo odmah koristiti sobom, već se kao i vi koristimo drugim bićima, ponajprije životinjama. Tako smo uzeli vrapca, nevinu ptičicu, kao „pokusnoga kunića“. Genetski smo ga modificirali da jedenjem žita postane nevidljiv.

Taj naš vrabac odletio je u Đakovo i pojeo sve žito iz silosa državnih robnih rezerva. Pitajte se kako je mali vrabac mogao pojesti dvanaest tisuća tona žita. Kad je pojeo jedno zrno, počeo je polako rasti i kako je više zrna jeo, tako je postajao sve veći i veći, sve nevidljiviji i nevidljiviji, a nevidljivost je trajala razmjerno količini pojedenog žita. Da, i ono žito iz Kutine, pet tisuća tona, bilo je također dio našeg eksperimenta. Naime, morali smo provjeriti kako će reagirati javnost. Kako je javnost mlako reagirala, slobodno smo se usmjerili na Đakovo. Očekujemo u istraživanju da će se vrabac, kad prođe vrijeme nevidljivosti, opet vratiti u prirodnu veličinu.

Poslije vrapca naše smo istraživanje morali usmjeriti na višu vrstu, na vas, ljude. Zaista se čudim kako to vi slijepci niste do sada vidjeli i shvatili, kako

vam nije sumnjivo što su, vama poznati pojedinci „nestali“.

Mi, gmazovi preobrazili smo se u njihove likove, pa vi mislite da oni daju izjave ili ih slikate, pa mislite da su to oni. A, kako se date lako prevariti. Ljude, koji su nestali, genetski smo modificirali tako da postanu nevidljivi razmjerno količini krađa i prijevara. Oni su tu i dalje s vama i oko vas, samo ih vi ne vidite. Kao i kod vrapca, očekujemo da će se vratiti u normalu, ali kako se radi o višoj vrsti od vrapca, pomalo smo skeptični. Bojimo se za konačni ishod, ali naši inženjeri i genetičari, nadamo se, naći će rješenje.

Nevjerni Tome

Ako niste vjerovali prethodnoj priči o našim pokusima da postanemo nevidljivi, i ne samo u ono što radimo, već ni u samo naše postojanje, onda ćemo vas ovom novom pričom uvjeriti da postojimo: evoluirani gmaz – T-rex koji se može preobraziti u bilo koga od vas i hranimo se vašim strahovima. Zato izazivamo sukobe, ratove, ekonomske krize i bolesti. Vi strahujete, mi rastemo i debljamo se.

Ovu koronavirusnu zarazu koja se širi, i nju smo izazvali. Zašto?! Zato što smo postali nezasitni. Izvlačite se iz kriza. Sve manje ratujete, a mi ostajemo gladni. Prethodnih godina isto smo vam slali gripe. Isto je bilo smrtnih posljedica, ali nije bilo toliko vike. Stoga smo morali poduzeti neke mjere da se vi bojite, da strahujete.

Mi, gmazovi, ne samo što smo izazvali bolest, već aktivno sudjelujemo i u suzbijanju zaraze. Gle, opet mi ne vjerujete! Rekao sam vam da se možemo preobraziti u bilo koga od vas. Upravo to i radimo. Preobrazismo se u nekog činovnika u Bruxellesu i predlažemo mjere za suzbijanje širenja opake zaraze i vi mislite da je to vaš prijedlog. Navest ću nekoliko primjera da potkrijepim. Zadržat ću se tu, u Europi. Hvalili ste se parolom „Europa bez granica“. Sjećate li se kroz povijest da su granice ikada bile tvrde? Zatvorili smo vas u vlastite torove i bit će sve manje prometa ljudi i roba, što će u konačnici dovesti do nestašice i hrane.

Vidite, radimo na duge staze. Potom, mi smo predložili, opet preobrazivši se u čovjeka, da kod oboljelih, ako dođe do uporabe respiratora, prednost imaju mlađi. Taj prijedlog smo uputili vašim liječnicima. A onda činimo fintu, kao starije i rizične skupine neka se ne izlažu izlascima vani. Ma ne mogu oni pobjeći.

A zašto prednost mlađima? Zato što stariji imaju iskustvo pa mogu zbrojiti dva i dva te bi mogli nešto protiv nas poduzeti. A mlađi ne vjeruju u naše postojanje. Naime, nema nas na internetu, a što nije na mrežama svih mreža, za njih ne postoji. S njima ćemo lakše manipulirati.

Nismo aktivni samo na globalnom planu. Ulazimo do u detalje. I tu ću vam dati primjer. U jednom hotelu žive ljudi, koji nisu stambeno zbrinuti. Dovedemo im u hotel u karantenu tridesetak ljudi tek pristiglih iz inozemstva, sumnjivih na zaraženost. Sedam dana žive zajedno u tom hotelu, a onda se kao sjetimo da tim podstanarima damo otkaz. Sad zamislite njihove strahove! Strahovali su tih sedam dana od moguće zaraze, strah, a kamo sad, strah jesam li zaražen. Takvu svirepost vi primati ne možete izmisliti. To možemo samo mi. Gmazovi.

Poslije ove pandemije, čekaju vas novi strahovi. Glad. Zbog izolacije nećete moći raditi niti obrađivati ionako zapuštena polja. Neće biti prometa roba i hrane. Da biste preživjeli, otimat ćete se za hranu, a u svakom nasilju je opet strah. Zbog svog obraćanja i ja sam stavljen u izolaciju, a ovu poruku kriomice sam vam poslao preko svoje kućne pomoćnice. Eto, ja sam

riskirao, a vi i dalje ne vjerujete. He, he, he, sad će oni misliti da sam prema njima dobronamjeran, a uvaljujem im novi strah...

KAZALO

Umjesto predgovora	4
Bolje je spriječiti	5
Obljetnica male mature.....	7
Kcoj	9
S parkirališta	11
Tužba nebeskom Bogu	12
Dižem si cijenu	15
Deset Božjih zapovjedi	19
<i>Delirium tremens</i>	22
Mustači	24
Očevi i sinovi	26
Pismo premijeru	28
Mi birokrati.....	30
Teško je biti muškarac	32
Blagdani su pred vratima.....	35
Savjeti umirovljenicima.....	37
Udaja – ženidba	40
Konvencija s obala Mramornog mora	42
Aneks „Konvenciji s obala Mramornog mora“	46
Pismo iz budućnosti	49
Idemo na more	52
Još ste tu?.....	56
Žalim.....	59
Pismo čovjeku.....	61
Kerovođe i pasovođe	64
Dvojba.....	66
Geni.....	67
Solidarnost.....	69
Mi, s kolodvora	72

Gošća	73
Izvan ruba pameti	75
Tanjur	79
Ključ.....	81
Ne plači.....	83
Fešta, proštenje, kirvaj.....	85
Vrabac u žitu	87
Nevjerni Tome.....	89